

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Liepa — July 3, 1964

Nr. 77

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Jungtinių Tautų Organizacijos nepasisekimas Kongo

LIKIMO IRONIJĄ NORĖJO, KAD KATANGOS VALDOVAS MOISHE TSHOMBE, KURĮ JUNGTINĖS TAUTOS NUGALĖJO KARO VEIKSMAMS, JTO DALINIAMS PASITRAUKUS, GRĮŽO Į KONGO KAIP TAUTINIS DIDVYRIS. — BUVĘS SMARKUS ANTIKOMUNISTAS. JIS DABAR, GYVENIMO PAMOKYTAS, NUTARĖ LAVIRUOTI TARP MASKVOS IR WASHINGTONO.

Vytautas Meškauskas

Liepos 1 d. Jungtinės Tautos baigė buv. Belgijos Kongo kolonijos okupaciją. Ta proga New York Times vedamajame klausė, ar nebūtų buvę geriau, jei JT nebūtų įsileidusios į tą avantūrą, kuri vos vos neprivedė prie bankroto tos pasaulinės organizacijos ir kaštavo tiek daug gyvybių, įskaitant ir JT generalinį sekretorių Dag Hammarskjöldą? Atsakymas esąs ne. Kongo gavo keturis metus laiko, kuris kraštui buvo būtina reikalingas, kad supratus tvarkos ir administracijos pagrindus.

Kaip čia prasilenka su tiesa, geriausiai gali paryškinti sekan tieji faktai, Kongo okupacija kaštavo 420 milijonų dolerių ir 130 okupacijos karių gyvybių. Truko ji 3 metus, 11 mėnesių ir 13 dienų. Prasidėjo ji 1960 metų liepos 14 d. pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją, kuri numatė palai kyti tvarką prieš dvi savaites ne priklausomybę gavusioje buv. Belgijos kolonijoje ir ją apsaugoti nuo subyrėjimo į atskiras nepriklausomas provincijas.

24 valandom po tos rezoliucijos priėmimo praslinkus, Konge pasirodė pirmieji JT kariai su mėlynais šalmais, papuoštais JT simboliu — baltu žemės rutuliu. Tai buvo Ghanos batalijonas, vadovaujamas vieno britų generolo. Prie jų greitai prisijungė kiti Afrikos kraštų bei Indijos, Airijos, Švedijos ir Ceylono daliniai, Italija pasiuntė laktūnų, Jugoslavija ir Austrija sanitarių.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* KREMLIAUS 'DRAUGIŠKUMO-SUTARTIS' su R. Vokietija esanti pirmu skambučiu naujai '4 didžiųjų' konferencijai -- Vokietijos klausimui spręsti. Diplomatiniai sluoksniai skelbia, kad po JAV prezidento rinkimų bus sušaukti užsieninių reikalų ministras. Panašus 'paktas' tarp Kremliaus ir R. Vokietijos buvo sudarytas 1955 m. ir tuoj po to Ženevoje įvyko konferencija, žinoma, nieko neišsprendusi.

* ŽURNALAS LIFE savo vedamajame pasisako už gub. Scrantona. Išdėsčius Scrantono teigiamąsias puses, ypatingai pabrėžus jo sveikesnę nuovoką užsienio politikoje, žurnalas prieina išvada, kad jis atstovaujantis ne kraštutiniam, bet moderniam konservatyvizmui.

* VAK. VOKIETIJA perrinko antrąjį kadencijai prezidentu Heinrich Luecke. Rinkimai vyko Vak. Berlyne, kad pademonstravus pasauliui, jog tai yra tikroji Vokietijos sostinė. Komunistų protestai ir grasinimai neatbaidė vokiečių nuo tos politinės demonstracijos.

* SENATORIUS E. DIRKSEN San Francisco įvykstančioje respublikonų konvencijoje bus pagrindiniu kalbėtoju (nominuotoju) siūlant kandidatu prezidentus B. Goldwaterį.

Sen. Dirksen kovojo Senate už pilietinių teisių įstatymo priedimą ir laimėjo. Sen. Goldwateris pasisakė prieš tą įstatymą.

Sen. Dirkseno pasisakymas už Goldwaterį, lygiai kaip daugumos Illinois delegatų pasižadėjimas ji remti konvencijoje yra ypatingai svarbūs ir būdingi simptomai šio meto politinėje kovoje.

Svarbiausi tos kariuomenės, kuri turėjo apie 20,000 karių, žygiai buvo nepriklausomybės siekusios Katangos provincijos puolimai 1962 metų spalio ir gruodžio mėn. Katangos valdovas Moisha Tshombe buvo priverstas pabėgti. 401 katangietis, jų tarpe 174 civiliai ir 48 europiečiai, žuvo nuo JT kulčių. Indijos ir Etiopijos kariai išprievartavo per šimtą moterų, daugiausiai belgių. Katanga buvo puolama todėl, kad ji buvo turtingiausia buvusios belgių kolonijos provincija ir jos turta buvo reikalingi visam Kongo kraštui išlaikyti. Tačiau nepaisant Katangos pavergimo, kraštas dabar skęsta iki šiol nebuvusiam skurde ir chaose.

Iš 115,000 europiečių, kurie nepriklausomybę gavus gyveno Konge, prasidėjus teroriui, 95,000 pabėgo. Paskutiniu laiku jie vėl pradėjo grįžti ir jų skaičius jau pasiekė 60,000.

Belgai administraciniams sumetimais kraštą buvo padalinę į 6 provincijas, dabar kraštas turi jau 21 provinciją. Tai padaryta tam, kad įgijus vietos valdovų mąlonę ir prielankumą centro valdžiai, kuri, praktiškai imant, yra bejėgė. Eilėje provincijų siauria komunistiniai partizanai. Jie yra įtikinti, kad tam tikri burtai juos saugo nuo reguliarios kariuomenės kulkų. Taip pat yra įsitikinę ir "generolo" Mobuto vedami centrinės vyriausybės kariai, nors ir apinkluoti pažiais moderniaisiais ginklais. Laukinių puolami, paprastai be kovos pasitraukia! Iš tos 20,000 kareivių masės faktiniai kovoti pajėgūs yra tik trys parašutinių batalijonai. Savaimė aišku, kad milžiniškai teritorijai su 14 milijonų primityvių gyventojų tokios kariuomenės neužtenka.

Likimo ironija norėjo, kad premjeras Adoula, JT kariuome-

nei kraštą apleidžiant, pagalbos kreipėsi ne į ką kitą, bet į tą patį Tshombe, kuris grįžo į Kongo kaip didvyris ir, galimas daktas, sudarys naują vyriausybę, nes yra laikomas vienintėliu, kuris supranta, kaip reikia valdyti Tshombe, kuris buvo smarkus antikomunistas, galvoja, kad jo antikomunistinis nusistatymas jam daugiau pakenkė negu padėjo, ir dabar ieško bendros kalbos su komunistinių partizanų vadais. Būdinga, kad Valstybės D-tas, kurio pastangomis Katangos okupacija buvo pravesta, diskretiškai aiškino, kad JT intervencija yra reikalinga tam, kad apsaugojus tą kraštą nuo Sovietų įsikidimo. Kaip atsimename, tokia užpatalinė mintis buvo taip užpatalinusi Chruščiovą, kad jis net batą nusidėmęs mušė juo per stalą 1960 m. JT visuotiname susirinkime. Pagaliau, jei Tshombe iš tikrųjų susidės su komunistais, t.y. paseks tų Afrikos ir Azijos valdovų pėdomis, kurie ieško pagalbos ir iš Washingtono ir iš Maskvos, visa Jungtinių Tautų intervencija nebus atnešusi jokios naudos JAV, kurios daugiausiai prisidėjo prie tos avantūros finansavimo.

VYTAUTAS ABRAITIS PAKVIESTAS Į RESPUBLIKONŲ VYR. KOMITETO TAUTYBIŲ SKYRIAUS VALDYBĄ

Respublikonų Vyr. Valdyba (Republican National Committee) jos pirmininko William E. Miller laišku kreipėsi į A. L. T. S-gos pirmininką Vytautą Abraitį prašant sutikti į to komiteto tautybių skyrių ir prisidėti prie veikimo, "kuris žada būti didžiausia šio šimtmečio politinė kova".

Savo birželio 28 d. laišku Vytautas Abraitis atsakė jaučias pagerbtas tuo kvietimu ir pareiškė sutinkąs į jį į Komitetą su tikslu ne vien tik prisidėti prie 1964 rinkiminės kovos, bet ir prie respublikonų siekių įgyvendinimo aplamai, veikiant kartu su lietuvių kilmes amerikiečiais.

JAV PREZ. LYNDON B. JOHNSON PROKLAMACIJA SKELBIANT PAVERGŲJŲ TAUTŲ SAVAITE

WHEREAS the joint resolution approved July 17, 1959 (73 Stat. 212) authorizes and requests the President of the United States of America to issue a proclamation each year designating the third week in July as "Captive Nations Week" until such time as freedom and independence shall have been achieved for all the captive nations of the world; and

WHEREAS the cause of human rights and personal dignity remains a universal aspiration; and

WHEREAS this nation is firmly committed to the cause of freedom and justice everywhere; and

WHEREAS it is appropriate and proper to manifest to the people of the captive nations the support of the Government and the people of the United States of America for their just aspirations;

NOW, THEREFORE, I, LYNDON B. JOHNSON, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 12, 1964, as Captive Nations Week.

I invite the people of the United States of America to observe this week with appropriate ceremonies and activities, and I urge them to give renewed devotion to the just aspirations of all people for national independence and human liberty.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the Seal of the United States of America to be affixed.

DONE at the City of Washington this eighteenth day of June in the year of our Lord ninteenth hundred and sixty-four, and of the Independence of the United States of America the one hundred and eighty-eighth.

LYNDON B. JOHNSON

Philadelphijoje įvykusiame Party-to-People Forume, kurį organizavo respublikonų partija, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis ir Pavergtųjų Tautų Komiteto pirmininkas dr. Lev E. Dobriansky teikė rezoliucijas kurios bus panaudotos kaip medžiaga respublikonų užsienio politikos programai. Nuotraukoje buvęs prezidentas D. Eisenhower, dalyvavęs suvažiavime, tarp rezoliucijų autorių. Iš kairės: Dr. Lev E. Dobriansky, gen. D. Eisenhower ir Vytautas Abraitis.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO GARSAS PASIEKS IR PAVERGŲJŲ LIETUVĄ

(J. KAJECKO, LIETUVOS ATSTOVO, SVEIKINIMO ŽODIS PASAKYTAŠ ALT KONGRESO ATIDARYMO PROGA 1964 M. BIRŽELIO MĖN. 26 D., WASHINGTONNE, SHOREHAM VIESBUTYJE)

Ligšiol sveikindavau A. L. Tarybos ir kitus kongresus kitose Amerikos vietose. Šia proga man tenka didelė garbė pirmą kartą pasveikinti kongresą J. A. Valstijų sostinėje.

Vašingtonas A. L. Tarybai nesvetimas. Čia, galima sakyti, A. L. Tarybos gimtinė. Tarybos užuomazga gimė su pirmu žygiu į Baltuosius Rūmus 1940 m. spalio 15 d. Tad, šiemet beveik sidabrinis jubiliejus Tarybos, jei ne nominalinės, tai bent faktinės veiklos. Per tą laikotarpį Tarybos daug sielotasi nelaimingų tautiečių Tėvynėje ir tremtyje likimu. Daug, labai daug, galimybės ribose, nešta Tėvų žemei aukos gėlių. Tarybos vardą tauta su padėka minės.

Taryba gimė, kai ant Lietuvos nusileido ilgoji naktis. Laisvės žiburiai Nemuno krašte, bet ne lietuvių širdyse, tebėra užgesę.

Kongresui pasirinkote birželio mėnesį. Tai liūdnas atminties lietuvių tautai mėnuo. Šiame mėnesyje mes jaučiamės arčiau tų, kurie pergyveno ir tebepergyvena kančias ir siaubingas naktis. Kas vengrams Budapesto laisvės kovotojų skerdynės, tas Lietuvai 1940 m. birželio mėnesio ir vėlesnės datos genocidinis

siaubas. Tarybos veikla atvaizdavo ir tebevaizduoja tikrąją lietuvių tautos valią. Ją atvaizdavo ir 1941 m. birželio mėn. spontaniškas visoj Lietuvoj prieš okupantą sukilimas. Ją atvaizdavo Lietuvos pogrindžio veikla. Ją atvaizdavo pabėgėlių iš Lietuvos impozantiškas skaičius. Ją tebevaizduoja tylioji lietuvių sielų rezistencija Lietuvoj ir Sibire. Lietuvių tautos valia, kaip dangus ir žemė, skirtinga nuo Kremliaus tironų Lietuvai primetamos valios. Lietuvos okupantas siekė ir tesiekia savo valią tiek Lietuvai, tiek visam pasauliui primesti. Faktai iškalbingai tai byloja.

Susirinkote aplinkoj, kur Lietuvos, ir bendrai Pabaltės valstybių, skriauda suprantama. Iš šios sostinės patirta daug užuojautos ir daug Lietuvai palankumo. Veik ketvirtis šimtmečio, kai teisinė ir moralinė parama Lietuvai pakartotinai reiškiamą. Ji gaivina pavergtųjų lietuvių dvasią. Ji grūdina juos išverti ir laimėti. Ji džiugina ir mūsų širdis. Dėkingumo ženklai lietuvių tautos geradariams ALTas dalinai ir šių sostinė Kongresui pasirinko. Jūs susirinkote, galima sakyti, JAV Nepriklausomybės išvakarėse. Amerikos gimtadienis ir lietuvių tautai viltimi dvelkia, nes laisvė nedaloma. JAV Nepriklausomybės Deklaracija, anot Lincoln. "suteikia laisvę ne tik šio krašto žmonėms, bet visam pasauliui, visiems laikams".

Jūs kongreso garsas pasieks pavergtą lietuvių tautą. Tai išgirdus jai kentėti, liūdėti ir laisvės aušros ilgėtis bus lengviau. Toji žinia bus balzamas, lengvinąs jos giliausias kančias.

Nelaimingų tautiečių krašte ir tremtyje, ir savo asmeniškų vardu, aš giliai nuosirdžiai sveikinu šio Kongreso vadovybę, garbingus svečius ir dalyvius. Kartu dėkoju už pasiūlytą Lietuvai ir lietuviams.

Te Dievas laimina jūsų kilnius pastangas padėti tautai jos kryžiaus kelyje. Garsas, kad jūs tebegyvi Lietuvai, didina pavergtųjų viltį, kad anksčiau ar vėliau tikrosios laisvės bei nepriklausomybės palaimos bus įgyvendintos ir Lietuvoje. Tikėkime, tautų pavaršario Afrikos tyrliukiais dvelkimas vėl kaip kadaise, pasuks Karpatų kalnais ir į Nemuno Kraštą.

Nors Lietuvos Laisvės paminklas okupanto seniai su žeme sulygintas, bet jame iškaltas posakis: "Redde, quod debes", tebegyvas laisvuose lietuviuose. Jūs ligšiol ne tik kalbėjote, bet, kas svarbiausia, dirbote dėl

(Nukelta 1 2 psl.)

Juozas J. Bačiūnas ir prel. P. M. Juras Lituanistikos Instituto pirmieji garbės nariai

Lituanistikos Instituto Taryba, už ypatingus nuopelnus remiant lietuvų mokslo ir kultūros darbais, išrinko Instituto garbės narius Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Juozą J. Bačiūną ir prel. Pranciškų M. Jurą. Lietuvų Kongreso metu Washingtone birželio 26 d. jiems buvo įteikti garbės nario diplomai, meniškai pagaminti dail. Jono Aleksandravičiaus.

Diplomų įteikimo proga Instituto prezidentas dr. J. Balys pasakė atitinkamą kalbą, kurioje padėkojo ALT vadovybei ir Kongreso prezidiumui už suteiktą progos šio Kongreso metu pagerbti mūsų nusipelnčius vyrus ir trumpai aptarė jų darbus bei nuopelnus mūsų mokslui ir kultūrai.

DR. J. BALIO KALBA ĮTEIKIANT GARBĖS NARIO DIPLOMUS

Lituanistikos Institutas, stengdamasis visomis išgalėmis ska-

tinti mūsų mokslinę ir kultūrinę veiklą, nori tinkamai įvertinti tų asmenų pastangas, kurie per eilę metų yra ypatingai nusipelnę lituanistikos mokslams ir Lietuviai kai kultūrai iš viso, kaip savo darbais, taip ir įdėtomis lėšomis.

Vyresnioji karta atsimeina "Lietuvos" laikraštį, Bačiūno leista Chicagoje 1916-1918 m. Ir dabar dar matome jo straipsnių mūsu spaudoje. Nedažnai parašo, bet įdomiai, vis ką nors naujo ir originalaus pasako. Kiek iš viso knygų Bačiūnas išleido, nė Lietuvos Enciklopedija nėra patikimas šaltinis, nes antrasis tomas, aprašęs Bačiūno veiklą, išėjo jau prieš dešimtį metų. Tad daug kas jau reiktų papildyti.

Mes žinome, kad Bačiūnas išleido visą eilę monografių lietuvių ir anglų kalba apie mūsų žymius vyrus: Oišauskį, Balutį, Vanagaitį ir kitus. Vos įsisteigus Lituanistikos Institutui, Bačiūnas jį parėmė ne tik gražiais žodžiais, -- visokių gražių žodžių esame daug girdėję, -- bet vienas pirmųjų parėmė ir žymesniu piniginiu įnašu. Taip pat visi žinome, kad Bačiūnas daugeliui mūsų naujokų padėjo atvykti į šį kraštą, jame įsikurti, davė ne tik gerų patarimų, bet ir ilgalaikių beprocentinių paskolų. Ir kaip tik Bačiūnas dažniausiai parėmė tokius nepraktiškus žmones, kaip rašytojai, mokslininkai, menininkai, žurnalistas, vis sugeroka rizikos doze, kad iš jų nieko gero neišeis.

Per eilę metų Bačiūno farmoje svetingai yra priimami mūsų veikėjai, žurnalistas, rašto žmonės, sportininkai ir studijuojantis jaunimas, kur jie gali palisėti, atsigauti panašioje aplinkoje, kaip lietuviškoje kaime, iš kurio mes dauguma esame kilę, išdiskutuoti visokius klausimus, dažnai dalyvaujant ir pačiam šeiminkui.

Atsimenu, sėdime vieną vakarą Bačiūno daržinėje ir klausomės, kaip mūsų jauni poetai skaito savo ultramodernišką kūrybą. O dar tie uodai taip pašėlusiai kandžioja nugarą. Kantriai klausomės. Po kiek laiko Bačiūnas man sako į ausį: "Aš tos moderniškos poezijos visiškai nesu- prantu. Kągi jie nori pasakyti?" Pasiguosdamas atsakau: "Aš irgi nieko nesu prantu. Gerai būtų, kad bent jie patys žinotų, ką nori pasakyti..." Tačiau aš esu tikras, kad šį rudenį Bačiūnas vėl ateis į literatūros vakarą, neišsigašdamas nei uodų, nei ultramoderniškos poezijos, nes abutie sezoniniai dalykai yra neišvengiami.

Štai už šitą šiltą atsinešimą kultūriniam reikalams, už atlaidumą mūsų politiniams ir kultūriniam išsišokėliams, už parėmimą kiekvieno užsimojimo, kuris galės būti naudingas lietuviškam reikalui, mes Bačiūną gerbiame ir mylime.

Šita mintimi vadovaudamasi, Lituanistikos Instituto Taryba teikia Juozui Bačiūnui Instituto garbės nario vardą, kaip pažymėjimą už ypatingus nuopelnus, pare-

miant mūsų kultūros ir mokslo pastangas. Man labai malonu įteikti šį diplomą, kaip tos tikrai užpelnytos pagarbos ir įvertinimo ženklą.

Didžiai Gerbiamas Prelate! Man Tamstą pirmą kartą tenka sutikti tik šiandien šia Washingtone, nors apie Jūsų veiklą esu daug girdėjęs, kai tik atvykau į Ameriką. Iš labai visapusiškos Jūsų veiklos man ypatingai įspūdinga padarė lietuviškos spaudos remimas. Jūsų asmenyje mes susilaukėme antrojo kun. Miluko.

Štai Lietuvos Enciklopedijos dešimtoje tomo rašoma: "Kaip lietuviškos spaudos mecenatas, Juras yra išleidęs per 35 knygas". Kadangi tai buvo rašyta prieš septynetą metų, tai dabar Jūsų išleistų knygų skaičius bus gal jau netoli pusšimčio. Jų tarpe randame visokių: tikiškinio turinio knygų, peozijos veikalų (Maironio, Baltrušaičio, Kiršos, Aisčio kūryba), šimkaus ir Banaičio liaudies dainų rinkinį, Zenono Ivinškos istorinį veikalą, Antano Macelnos tyrinėjimus ir kita.

Užtat visiškai teisingai dr. Juozas Girnius rašo: "Šiuo savo rūpesčiu mūsų moksline bei apskritai aukštesnio intelektualinio intereso knyga Juras išskyla pačiu pagrindiniu šio meto Lietuvos mokslinės kūrybos skatintoju."

Kitas didelio masto darbas yra Lietuvos kultūros instituto ir Aikos muziejaus įsteigimas ir jiems vadovavimas per visą eilę metų. Kaip teko girdėti, Aikos muziejus turi sukaupęs labai daug vertingos medžiagos mūsų raštijos ir iš viso kultūros istorijai. Prel. Juras šiem rinkiniams saugoti pastatydino Putname namus, kurie kaštavę per 20,000 dol. Vien tik rinkinių pergabenimas iš Brooktono į Putnamą kainavęs apie 1,200 dol. -- jau iš to galime spręsti, kaip gausūs yra tie rinkiniai.

Šitie Jūsų darbai, gerbiamas Prelate, jau seniai yra su pasigėrėjimu stebimi visų tų, kuriems rūpi mūsų lietuviška kultūra. Užtat Lituanistikos Instituto Taryba, įvertindama šiuos didžius reikšmingus Jūsų darbus ir suteikdama Jums garbės nario vardą, kartu nori priminti mūsų lietuviška visuomenei, kad yra darbu, kuriuos turėtų atlikti visa bendruomenė ir štai tą našą pasiima ant savo pečių vienas asmuo, turėdamas tik nedidelį bendradarbių ir pagalbininkų būrelį.

Gerbiamas Prelate! Aš įteikiu Jums šį aukso raidėmis rašytą diplomą, tačiau tai yra tik simboliškas gestas, nes Jūs jau seniai savo darbais prašėtė savo vardą į lietuvių kultūros istoriją. Ilgiausių metų ir Dieve Jums padėk dar daug gražių darbų atlikti.

Pats skaityk ir kitus ragink prenumeruoti DIRVĄ

ATSTEIGIAMA LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJA

š. m. birželio 27 dieną buvo užbaigtos ilgaitės ir nesėkmingos jūrų skautijos Vadovybės derinamosios pastangos su LSS Taryba.

LSS Taryba pakartotinai atmetė visus jūrų skautijos Vadovybės pateiktus pasiūlymus ir parodė visišką nesidomėjimą ketvirtadaliu LS Sąjungos narių likimu, kreipiant dėmesį tik į statutinę formą, bet ne į skautišką jaunimo parodytą veiklos entuziazmą.

LSS Taryba, nesileisdama j bet kokius pasitarimus bei diskusijas, neišnagrinėjusi pasikeitusios padėties, pasisakydama prieš jūrų skautijos Vadovybės pasiūlytą susitarimo formą, prisidėmė kartu ir visą atsakomybę už pasekas, kurios turėjo neišvengiamai paliesti ir Lietuvos Skautų Sąjungą.

Jūrų skautijos Vadovybė, jausdama atsakomybę už jūrinio skautavimo formos ir turinio išlaikymą, kurį pasekė 550 skautiško jaunimo, ir atkreipusį dėmesį į skautaujančių, jų tėvų ir lietuviškos visuomenės pageidavimus, ryžosi pakartoti 1926 m. įkurtos savarankiškos Lietuvos Jūrų Skautijos steigimą.

Todėl š. m. birželio mėn. 27-28 d.d. Clevelande įvykęs jūrų skautijos vadovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 57 vadovai ir vadovės bei paskirų vietovių tėvų komiteto atstovai, rimtoje nuotaikoje peržvelgė esamą jūrų skautijos padėtį ir vienbalsiai nutarė steigti LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJĄ.

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJA yra savita jaunimo auklėjimo organizacija, siekianti, einant praktinio skautavimo keliu, išauginti savo narius ideologiškai apsisprendusiais, jūros reikš-

mę kraštui suprantančiais ir savojo krašto kultūrą vertinančiais asmenimis.

LJS šūkis: DIEVUI, TĖVYNEI IR ARTIMUI.

Šių tikslų siekdama LJS naudoja R. Baden Powell'o skautiškąją auklėjimo sistemą, lietuviybės sąvoką ir jūrinę idėją.

LJS Vadovybė, susidedanti iš sekančių asmenų: Vadas j. s. H. Stepaitis. Dvasios vadovas j. s. Tėvas J. Raibužis S. J., Garbės gynėjas v. j. s. V. Čepas, Skyriaus vedėjas v. j. s. D. Lukošūnaitis, Skyriaus vedėjas v. j. s. L. Knopfmilėris. Korp! Gintaras pirminkas j. s. pask. L. Šlenys, Kontrolės Komisijos pirminkė j. s. M. Lukošūnienė, Vadybos reikalų vedėjas j. s. Ed. Vengianskas, ir pasitikėdama LJS narių kūrybingumo dvasia, nuo 1964 m. birželio mėn. 27 d. perima jos gyvenimo vairą į savo rankas ir pareiškia nepalaužiamą norą tvarkytis nepriklausomai nuo Lietuvos Skautų Sąjungos.

Lietuvių Jūrų Skautijos Spaudos ir Informacijos Skyrius

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS. GREAT MARSH RD., CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanus lietuviški valgiai
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių -- transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
BANGA,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633.

LIETUVIŲ KONGRESAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos. Dirbti ir šia proga susirinkote. Kilnesnio siekimo, kaip dirbti pavergtiems bei skriaudžiamiems tautiečiams išsiilgtą tikrosios laisvės dieną priartinti -- nėra. Didesnio pasitenkinimo, kaip jausti, kad toje kovoje atlikome savo šventąjį pareigą, irgi nėra. Tad, linkiu suglausti greitas ir apvainikuoti šio kongreso darbus sėkme.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULO P. DAUŽVARDŽIO ŽODIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE

Tebūnie šio A. L. Kongreso šūkis ir dedikacija: **Lietuva turi būti laisva!**

Šis Kongresas gali ir turti tapti arsenalu, iš kurio vadaai ir dalyviai pasisems sau jėgų bei amunicijos kovai savosė frontuose.

Šio Kongreso garbingieji paskaitininkai ir kalbėtojai patieks mums faktų ir amunicijos -- Kongresas nusmaigstys darbo bei kovos gaires -- duos nurodymus. Organizacijų vadams ir lietuvių visuomenei teks juos vykdyti.

Iš paskelbtų temų mato si, kad visos kalbos suksis apie Lietuvos bylą ir lietuvių kovą dėl Lietuvos laisvės.

Lietuvos byla yra tautinė ir tarptautinė problema. Lietuvos valstybė yra Sovietų Sąjungos jėga užgrobtą ir neteisėtoje kari- nėje okupacijoje laikoma. Okupacijos ilgumas nesuteikia okupantui suvereninių teisių į užgrobtą teritoriją. Tą patvirtina laisvasis pasaulis ir tarptautinė teisė. Lietuva tebėra teisiniai egzistuojanti valstybė. Lietuviams bei teisė ir laisvė gerbiančioms valstybėms tenka dėti visas pastangas Lietuvą išlaisvinti ir j laisvų tautų šeimą gražinti.

Mums visiems ir kiekvienam reikia šiuos faktus įsiregistruoti ir visur bei prie kiekvienos progos kartoti: Lietuva yra Sovietų Sąjungos okupuota, ji turi būti išlaisvinta. Be laisvos Lietuvos negali būt teisingos taikos.

Kongresą sveikinu ir linkiu jam darnaus ir gilaus tautinio-valstybinio darbo, ta prasme, kad šis Kongresas ir jo nutarimai uždegty visą tautą, užsienyje ir Lietuvoje, kovingumu ugnimi ir priartintų Lietuvai laisvę bei nepriklausomybę.

PRALEISKIME ATOSTOGAS BE RŪPESČIŲ PRIE ATLANTO!

VILA MEŠKA

42 Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (617)

TIKRAM POILSIUI: rami aplinka, gražus pliažas ir šiltas vanduo, geras maistas, erdvūs kambariai ir malonus patarnavimas.

LAISVALAIKIO PAĮVAIRINIMUI: • valtis -- žuavimui, • Sail-Fish buriavimui, • Ping-Pong, • teniso aikštė, • vakare tėvams išvykus priziūrimi vaikai.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 20 D.

P. S. Svečius be automobilių nuvežame ir parvežame iš pliažo.

Pragyvenimas nuolat brangsta,

todėl pilnai išnaudok savo sutaupas investuodamas jas į

BALTIC STORES AND INVESTMENTS CO.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.
11 London Lane, Bromley, Kent, England, Rav. 2592.

Tik čia Tavo kapitalas greičiausiai auga nešdamas aukščiausią dividendą! Investuojant 1-2 metams mokamas dividendas 5%, gi investuojant 2-3 metams mokama 5½%.

Už investavimus 5 metams ir ilgiau, mokama

7%.

Už nuosimčius nereikia mokėti jokių mokesčių. Tarpininkaujame palikimo reikalų sutvarkyme. Visi investavimai yra apdrausti ir garantuoti nejudomu turtu.

ST. CLAIR SAVINGS

4 1/4 %

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH
JULY 15th EARN

from July 1 st

(current rate)

4 LOCATIONS:

**813 EAST 185th STREET 26000 LAKE SHORE BOULEVARD
6235 ST. CLAIR AVENUE 25000 EUCLID AVENUE**

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO, 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prent...erata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

SVEIKINTINA PRADŽIA

Melvin R. Laird, M.C., respublikonų partijos rezoliucijų (Platform) komisijos pirmininkas 1964 m. konvencijai, laiškui pranešė Vytautui Abraičiui, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Pirmininkui, kad sugestijos Pabaltijo reikalu priimamos su padėka. Įteiktoji medžiaga bus perduota komisijos nariams, kad jie galėtų pasiruošti ir panaudoti svarstant bendrą 'platformos dokumentą' San Francisco liepos mėnesį įvykstančioje respublikonų partijos konvencijoje.

Pabaltijo kraštų problema atskirai ir visų komunistų pavergtų kraštų problema bendrai sudaro vieną pagrindinių polių JAV užsienio politikoje. Kaip tie reikalai svarstomi, planuojami ir vykdomi 'šaltojo karo' frontuose, taip sprendžiamas ne tik tiesioginiai užinteresuotų kraštų, bet ir viso laisvojo pasaulio likimas. Kaip tie reikalai buvo sprendžiami iki šiol, mums yra žinoma. Ikišioliniai sprendimai ir užsienio politikos linkmės pavergtųjų tautų nepatenkino. Ypačiai JAV užsienio politikoje nebuvo padaryta nė vieno sprendimo, kuris liudytų apie pastangas 'šaltojo karo' eigą pakreipti savo naudai.

Ruošiantis šiam kraštui labai svarbiems rinkimams, atsidarė durys ir pavergtųjų tautų balsui įteiti ir garsiau savo nusistatymui pareikšti. Lieka klausimas, kiek pavergtos tautos, per savo atstovus išvysioje, rodo energijos, noro ir pasirošimo tomis atdaromis durimis pasinaudoti.

Gera pradžia ir labai naudingas žygis buvo atliktas mūsų Vytauto Abraičio kartu su Pavergtųjų Tautų komiteto pirmininku prof. L.E. Dobriansky. Jų įteiktieji raštai, kaip medžiaga respublikonų užsienio politikos programai, yra graži pradžia, pirmasis tvirtas ir jau išgirstas žingsnis. Bet tai tik gera pradžia.

Kad jų žingsnis neliktų pirmuoju ir -- paskutiniu, reikia dar daug pastangų ir daug įtempto darbo. Tai ne vieno Abraičio ir Dobriansky darbas. Reikia ne vien komplimentų ir pritarimo jų žygiui. Organizuoatas, vieningas ir dėmesio vertas spaudimas į tuos, nuo kurių priklausys ne tik dėmesys įteiktiems rezoliucijų projektams, bet ir jų įtraukimas programon ir jų vykdymas, bus reikalingas visą laiką. Tai ir yra pozityvus politinis darbas, iš kurio tik ir galime tikėtis naudingų vaisių.

Reikia tikėtis, kad savo įtakos praplėtimo prasmę bus supratę ir tie, kuriems lengviau durys praveriamos ir į demokratų partijos viršūnes. Vienodai svarus, vienodai gerai organizuotas veikimas į abiejų partijų vadovybes turėtų būti nukreiptas šio momento politinio darbo veikėjai.

Tikėkimės, kad visi, kurie jaučiasi įsipareigoję ir sugebą tą darbą atlikti, jį ir atliks. V. Abraičis padarė tai, kas šiam momentui buvo būtina ir reikalinga. Nuo visų sutartinio ir prasmingo darbo tąja linkme priklausys tolimesni rezultatai. (J.Č.)

LAIŠKAI

Atsakinėjame į Jūsų laiškus.

DVEJOPI AR TREJOPI UŽDAVINIAI?

P. Pamataitis birželio 17 d. Dirvoje rašo: "Laisvojo pasaulio lietuviams yra skirti dvejoji uždaviniai: kovoti už Lietuvos laisvės atstatymą ir rūpintis tautinės gyvybės išlaikymu... O kaip su Balfu, ar jisai jau po 20 metų veiklos nebereikalingas? Kun. L. Jankus, Balfo reikalų vedėjas, nuolatos primena, kad pirmoji eilėje privalome parodyti širdį lietuviui esančiam varge, ir kad dažnai yra gėda statyti paminklą Tautos didvyriui, kuris mūsų užmirštas numirė pusbadžiu."

Sąmoningas ar nesąmoningas noras užmiršti varge esančius lietuvius, jokiam lietuviui garbės nesudaro. Politikuodami ir šokdami lenciūgėlių -- darydami sau malonumą, neprivalom prabangoje būdami prarasti lietuvišką širdį, atlikime pareigą teisingai. Tada ir, anot mūsų himno autoriaus dr. Vinco Kudirkos, nesakysime, kad dingome tėvynei dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto.

K. Bružas

TIK VIENAS TEISIŲ ĮSTATYMAS

Po 85 dienų karštų ginčų, birželio 20 d. Senate 73 balsais prieš 27, buvo priimtas įstatymas, sutelkęs negrams daugtelių, už kurias jie karštai kovoja. Tas įstatymo projektas (vadinamas Bill) buvo paruoštas pernai birželio mėnesį. Jis negulė-

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA RUOŠIASI DIDINGAI MANIFESTACIJAI

Jau per kelis metus Chicago Lietuvių Operos choro pareigūnai kartkartėmis užsimindavo spaudoje apie didingą Verdi Requiem pastatymo planus. Šiandien po septyneto sėkmingai praėjusių operų spektaklių, šis planas jau visiškai rimtai žengia į gyvenimą. Sumanymui yra duotos stiprios įgyvendinimo apybraižos, o ir detalių išplėdymas greitai bus pradėtas.

Operos choro vyriausiųjų vadovų sukviestame pašnekesyje su spaudos atstovais į jų pateiktus klausimus daugumoje atsakinėjo visų operų pastatymų siela ir vykdytojas muzikas Aleksandras Kučionas.

-- Dažnai su Vytautu Radžium (Operos choro valdybos pirmininku), akis į akį susitikę ar telefonu, šnekėdavomės dėl ateities pastatymų. Žinojome, kad 1965-aisiais sukanka 25 metai nuo tragiškųjų birželio įvykių Lietuvoje. Galvojome, kad šiai progai atžymėti geriau tikėtų kokia stipri ir efektinga muzikinė aparaiška, negu eilinis, kad ir iškilmingas minėjimas. Norėjome duoti ką nors didingesnio ir reikšmingesnio. Pradėjome ieškoti tinkamos oratorijos, kantatos, ar panašaus kūrinio, -- kalbėjo dirigentas A. Kučionas.

-- Iš lietuvių muzikų kūrinijų mūsų ieškomojo pobūdžiui bei apimčiai geriausiai bene būtų atitikęs Č. Sasnauskio Requiem. Tačiau ir šisai yra siaurokas, perdėm bažnytinis.

-- Be to, turimo pajėgumo ribose norėjome pilnai išnaudoti tiek savo chorinius, tiek solistinius turtus. Žvilgsnis nukrypo pasaulinėn muzikon. Svarstėme Mozarto, Brahmsio ir Cherubini Requiem, kurie vis dėl to yra mažesnės apimties negu Verdi Requiem. Vieni daugiau subtilūs, kiti daugiau sofistikuoti, ar net per daug nacionaliniai. Po įvairių svarstymų prie Verdi Requiem ir apsisostojome. Tai daugiau teatralinio, koncertinio, o ne bažnytinio pobūdžio kūrinys. Priemiamiausias mūsų turimam solistų sąstatai, teikėdas gana aukš-

tus reikalavimus chorui, o vis dėl to įkandamas; o mūsų supratimu ir visuomeni bus suprantamiausias ir priimtinausias.

-- Kritikai, net ir spaudoje, siūlė ir kitų kūrinių. Tačiau pirmiausia: jie neparodė savo siūlomųjų kūrinių reikdama supratimo ir dėl to jų siūlymai neatrodė atsakomingi.

-- Verdi Requiem, kurio išplėdymas užtrunka maždaug valandą ir penkdešimt minučių, ne užpildo visos koncerto programos. Žinojome, kad muzikas Tėvas Bruno Markaitis yra parašęs kantatą "Vilties Varpai" (pagal poeto Kazio Bradūno "Vilniaus varpų" tekstą) taigi kreipėmės į jį. Kantatą svarstėm, aptarėm, mums patiko ir nutarėm ją statyti tąja pačia proga.

-- Verdi Requiem nėra grynai bažnytinis ritualinis kūrinys. Turime žinių, kad jis buvo atliktas žydų, o ir čekų koncentracinėse stovyklose. Tai daugiau manifestacinis muzikos veikalas.

-- Kokio vokalinio ar instrumentalinio sąstato Verdi Requiem reikalauja? -- užklausia maestro žurnalistas Stasys Daunys.

-- Apie reikalavimus kalbėti yra reliatyvu. Sakyčiau: reikia pilno simfoninio orkestro, reiklia didelio, apie dvidešimt žmonių choro, gi iš solistų reikia soprano, tenoro, alto ir boso.

-- Kada šis kūrinys yra parašytas, vėl teiraujasi Daunys.

-- Rodos apie 1875 metus, gero Verdi draugo poeto Mazzoni mirties proga.

-- Dovanokite už mano igno-

ranciją, bet kas gi iš viso yra Requiem? -- užklausia Stasys Jušėnas.

-- Bažnytiniam ritualui tai yra mišios už mirusius, -- atsako muzikas A. Kučionas.

-- Ar šis kūrinys Lietuvoje buvo kada nors statytas? -- susidomi kažkuris.

-- Tikrai nežinau.

-- Man rodos muzikas Nikodemus Martynonis Verdi Requiem ištaisai ar dalinai buvo pastatęs su Šaulių Sąjungos choru, -- pastebi Vytautas Radžius. -- Maestro jau seniai norėjo Verdi Requiem statyti, gi 1965 metų sukaktis ir laisvės kovose žuvusiųjų prisiminimo proga yra gal labiausiai šio nusipelnanti.

-- Ar Operos choras turės pakankamai choristų... -- kažkas suabejoja.

-- Žinome, kad savųjų nepakaks. Kreipėmės į kitus vietinius choros. Tarkninkauti sutiko Alice Stephens Moterų ansamblis, Vyčių choras, Tėviškės parapijos choras, dar ir Chicago Lietuvių Šaulių sąjunga berods kažką organizuoja. Tačiau ir to dar nepakaktų. Kreipėmės ir gavom sutikimą dalyvauti iš Toronto "Varpų" choro, vadovaujamo muziko S. Gallevičiaus. Manome, kad šitaip ir susidarys reikalingas dviejų šimtų sąstatas. Tačiau ir Operos chorą norime papildyti naujais balsais. Norėtume, kad spauda paragintų mėgstančius dainuoti jungtis į mūsų chorą. Repeticijas pradėsime rugsėjo 11 d. Jaunimo centre, -- kalbėjo Vytautas Radžius.

Paklausiamė pačio svarbiau-

slo: kada ir kur?

-- Pastatymas įvyks 1965 metų gegužės mėn. 23 d. (sekmadienį) McCormick Place salėje, talpinančioje 5,000 židrovų. Tai moderniausia ir geriausiai pastatymui tinkanti Chicagoje vieta. Gera aplinka, geras privažiavimas, daug vietos mašinoms pasistatyti... Beje! Norėjome, o žinoma ir geriau tikėtų, suruošti pastatymą birželio mėnesį, tačiau tai nėra patogus "Varpui", -- aiškino Operos choro valdybos pirmininkas.

-- O kaip stovi finansiniai reikalai?

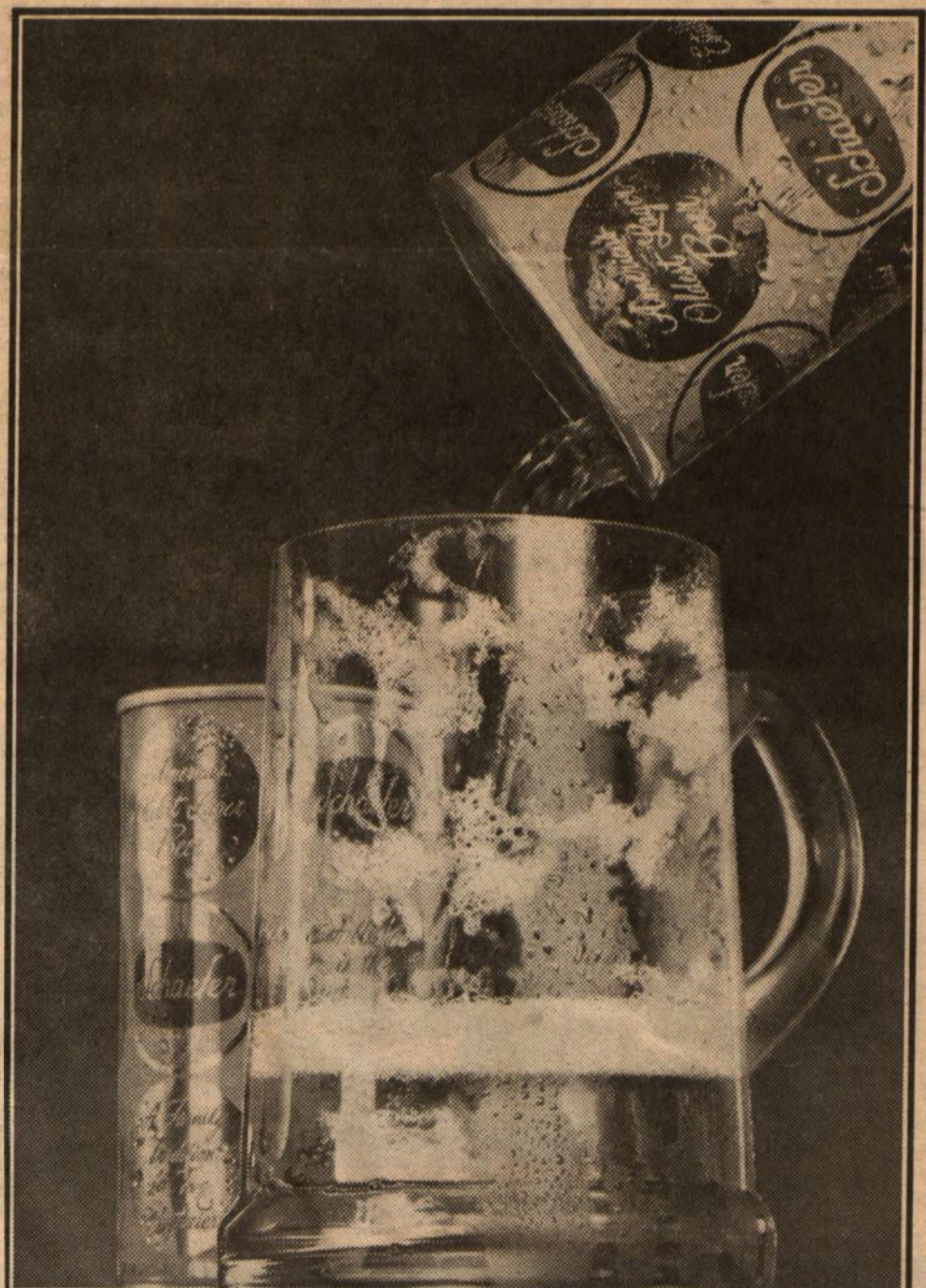
-- Reikia, ir tikimės suvesti visus 5,000 žmonių. Tačiau ir to išlaidoms padengti neužteks. Labai brangiai kainuoja orkestras, nepigai salės nuoma, o ir "Varpui" choristų kelionės norime apmokėti. Sudarytas \$30,000 biudžetas. Reikės nemažai aukų. Iki šiol jau aukojo Dr. Kazys Ambrozaitis, Dr. P. Kisiellius, Dr. A. Rūgytė (visi po \$100) ir East Chicago Lietuvių Parapijos choras (\$40). To bent užteko užstatui už salę. Pona! Sėmėnai (Daina) pažadėjo \$400. Tereikia tik nueiti ir pasiimti. Ačiū jiems visiems -- dėžiaugėsi V. Radžius.

-- Tai bus vienas iš didingiausių lietuvių muzikinių pastatymų. Norime juo sudominti ir amerikiečius, -- pridūrė jis.

-- Tokio masto parengimo, kiek žinau, Lietuvoje dar nebuvo padarę, -- pritarė ir dirigentas A. Kučionas.

Pakildioje nuotakoje dar ilgai dalinomės rūpesčiais ir viltimis. k.r.

* KARDINOLUI MINDSZENTY atsakius išvykti iš Vengrijos, Vatikanas vistiek tęsia pasitarimus su Vengrijos komunistine vyriausybe dėl paskyrimo naujų vyskupų.

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus -- bet kuris šaltas alus -- ragaujamas su pasigėrėjimu. Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kaž ko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivadėjimas. Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų. Net troškulį nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus. Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviežias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šalta stikla po stiklo ragaujant. Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų. Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer? Sekantį kartą, kai eisite apsipirkti, pasiimkite šiesių bankų dėžutę ar dvi. Išiitinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalai turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS GARSIAJE CAPE COD-OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO -- GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Šiemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salonas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.

Vila AUDRONĖ jau atidaryta ir priima svečius vasarajimui. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, 87 East Bay Rd., Osterville Cape Code, Mass. Marija Jansonienė tel. 428-8425.

Hitleris tarp savo štabo karininkų prie žemėlapi stebi sąjungininkų pažangą Vakarų fronte.

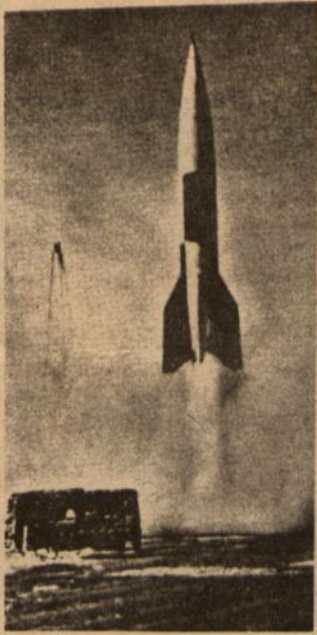
JIE IŠSILAIPINO... (4)

Sąmokslas prieš Hitlerį...

Išsilaipinus Normandijoje sąjungininkų eilėse nesutarimas nepasibaigė. Priešingai, nežinrint cenzūros, spaudoj buvo pastebimos aštrios kritikos Amerikoje prieš anglus, o Anglijoje prieš amerikiečius. Dažnai buvo girdima: "Mes sakėme, kad taip bus..." Churchillis grįžo prie Viduržemio jūros strategijos ir palaikė gen. Alexander protestą, kai jam norėjo atimti iš Italijos fronto 7 divizijas, kad perkėlus į Pietų Prancūziją. Jis parėmė gen. Maitland Wilson pasiūlymą išsilaipinti Adrijos jūroje ir žygiuoti į Vieną. Po ilgų diskusijų amerikiečių užsispyrimas laimėjo.

išvadą, kad padėtis tikrai pavojinga. Anglų aviacija užpuolė Peenemundę ir per bombardavimą nužudė 735 technikus dirbančius prie naujų ginklų gamybos. Bet vokiečiai sugebėjo perkelti pagrindinių tyrimų laboratorijas į požemio dirbtuves Niedersachsawerfen, Harzo kalnuose, 1944 metais Prancūzijos pakrantėje pasirodė keistos formos cemento platformos, nukreiptos Londono pusėn. Anglai suprato, kad pasirodė keistos formos cemento platformos, nukreiptos Londono pusėn. Anglai suprato, kad pasirodė keistos formos cemento platformos, nukreiptos Londono pusėn.

Po 25 dienų nuo išsilaipinimo Normandijoje sąjungininkams pagaliau pavyko išlaisvinti tūkstantį kvadratinį kilometrų ir dabar jau susidarė fronto linija... Hitleris, po invazijos savo štabą įsitaisęs Berchtesgadene, į padėtį kitai pažitėjo. Jis galvojo, kad karas vakarų Europoje jam leis laimėti rytuose, arba bent sulaukyti rusų toli nuo Vokietijos sienų. Jis galvojo, jei pavyks atmušti anglo-saksus, jam pasiliks laisvos rankos rytuose. Tačiau visai kitaip galvojo jo vadai vakaruose -- maršalai Rundstedt ir Rommel, kurie buvo vienos nuomonės, kad karas jau pralaimėtas.

Birželio 13 d. 3 val. 30 min. ryto iš Saleux buvo iššauta pirmoji VI raketa.

Normandijos pakrantėje buvo išsilaipinta, bet štai jau liepos mėnuo, o didelės pažangos dar nebuvo padaryta. Buvo prisiminta 1915 m. ekspedicija Dardaneliuose, kur taip pat buvo išsilaipinta ir reikėjo atsitraukti, praradus 200,000 žmonių, nes nebuvo kitos išeities. Vienintelis rimtas laimėjimas Normandijoje buvo Cherbourgo paėmimas birželio 26 d., Caen turėjo būti palimtas pirmą dieną, o štai jau trečia savaitė anglai mušasi jo priemiesčiuose. Granville-Vire-Argentan linija turėjo būti pasiekta po 5 dienų, tai yra birželio 11 d., tuo tarpu nebuvo padaryta nė pusės kelio. Prancūzijos miestų sienos dar buvo apkabinėtos plakatais, ant kurių buvo nupiešta straigė su amerikoniška ir angliška vėliava, kaip simbolis lėto sąjungininkų žygio į Romą.

Pirmoji bomba buvo iššauta birželio 13 d. iš Saleux, netoli Amiens. Skubėjimas nedavė psichologiško įspūdžio, kurio buvo laukta. 500 raketų buvo paruošta ant 54 takų, bet tik 10 buvo naudojama. Penktos sprogos kilidamos, o šeštoji dingo jūroje prie Anglijos krantų ir tik viena pasiekė Londoną, nuo kurios žuvo šeši asmenys. Pulkinkas Watchel, apkaltintas dėl nepasisekimo, vos išvengė Hitlerio pykčio. Buvo pataisyti apskaičiavimai ir birželio 15 naujai buvo iššauta, iš 244 VI 144 bombos pasiekė Angliją, iš kurių 73 krito Londone.

Sąjungininkų štabe vis labiau reiškesi pesimistiškos nuotaikos dėl Prancūzijos mūšio, pradėjus kristi pirmosioms VI bomboms ant Londono. Apie šiuos paslaptinius ginklus anglų žvalgyba jau seniai girdėjo. Pirmą kartą 1939 metais. Anglų laivyno attache Norvegijoje tada gavo anoniminį laišką, kuriame buvo klausama, ar jis interesuojasi apie vokiečių slap- tus ginklus. Jei taip, tai tegu per BBC radiją atsako sutartu kodu. Gautasis raportas su tiksliais duomenimis leido manyti, kad jo anoniminis siuntėjas yra aukštas nacių pareigūnas, tad anglų žvalgyba įtarė, ar nebus tai vokiečių kontražvalgybos spąstai. Raporte buvo sakoma, kad Hitlerio mokslininkai dirba raketa A-4 ir laskiojančią bombą FZB-76 Baltijos saloje Peenemunde. Vėliau žinios pasitvirtino ir 1943 metais jaunas anglų vyriausybės narys Duncan Sandys, nežinrint kitų skepticizmo, padarė

Šis naujasis nacių ginklas buvo netikslus ir pavojingas tiems kurie jį naudoja. Anot amerikiečių, iššovus užmuša vokiečius, o pasiekęs taikinį -- anglus... Kitaip sakant, ideališkas ginklas.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

PASAULIO LIETUVIS -- PLB biuletenio dvigubas 7-8 nr. pasirodė padvigubintu turiniu, apimant dvejų mėnesių (gegužės ir birželio) bendruomeninio gyvenimo įvykius ir vaizdus. Šalia vedamojo skelbiančio rugsėjo 8 d. Bendruomenės švente, o rugsėjo mėnesį -- P.L.B. mėnesiu, įdomūs K.S. Karpiaus prisiminimai apie pirmąjį P.L. Kongresą Kaune, žvelgiama į Lituanistikos Institutą suvažiavimą, jo nutarimus ir vadovybę, taip pat platokai skirta vietos Spaudos ir Radijo suvažiavimui Tabor Farmoje. Čia taip pat rasime informacijų apie derinamąsias pastangas ir laimėjimus vieningos politinės vadovybės reikaluose. Patiekti ir PLB švietimo skyriaus nuostatai. Plati įvairių kraštų bendruomenių veiklos apžvalga. Biuletinį leidžia PLB valdyba. Administracijos adresas: Edv. Karnėnas, 118 Rutherford Rd., Cleveland Heights, Ohio 44112. Prenumerata -- 1 dol. metams.

NEGĖSTANTI ŠVIESA -- Pranas Garšva, MIC, Marijonų veikla Amerikoje. Knygos leidėjas prel. M.G. Kemežis, 351 psl. leidinyje autorius plačiai apžvelgia lietuvių marijonų veiklą 50 metų būvyje. Knygą kurios kaina 3,50 dol. galima įsigyti Drauge (4545 W. 63 St. Chicago, Ill) ir pas platintojus.

GYVENIMO ŠALTINIAI -- kun. Stasys Žilyš, Immaculata Press leidinys, Putnam, Conn. Leidėjai kun. P. Dzegoraitis, F. Kirellis, J. Pakalniškis, V. Pikturna ir V. Širka. Autoriaus pirmas didesnis kūrinys (šalia Aiduose atspausdintų eilėraščių) apima religines temas, populiariai patiekta ir tikslingai sugrupuotas, 253 psl. kaina 3 dol.

TAI SMAGU! -- Vaikų laikraščio Eglutės iliustruotas priedas mažiems skaitytojams ir piešėjams. Išleido N.P. Marijos Seserys Putname 31 psl. kaina nepažymėta.

MODERNI MERGAITĖ -- kun. Stasys Ylos tik ką pasirodžiusi knyga jau gausiama Dirvoje. KAINA \$2.50.

Taip pat per Dirvą galite užsisakyti Dr. J. B. Končiaus gražiai išleistą knygą angliškai Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania. Kaina \$4.00.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

lininkus ir siekė nušalinti nacional-socialistinę režimą suklidimu. Armijų vadai von Salmuth ir Dollman irgi buvo nusistatę prieš Hitlerį, lygiai kaip ir korpo vadas Marcks, kurio kareiviai turėjo atlaikyti birželio 6 d. smūgį. Šarvuotųjų divizijų vadai Schwerin ir Luttwitz tvirtino, kad jų kariai iki vieno stoto kovon prieš nacius. Net SS generolai buvo pradėję fanatizmą.

Bet invazija sumaišė Rommello planus. Kautynės pakeitė užimtą poziciją. Užsiėmęs karvedžio pareigomis, jis užmiršo suklidimo ruošimą ir nebepalaikė pavojingų ir sunkių santykių su sąmokslininkais. Tad dabar pasimatymas su Hitleriu turėjo būti kitoks, negu jis anksčiau įsivaizdavo.

(Bus daugiau)

Jei Jūs norite siųsti Jūsų pačių parinktus daiktus kaip dovanas į Lietuvą, arba užsakyti prekes, gaminamas USSR, kaip pav. automobilius, dviračius, suvamas mašinas ir kt., kreipkitės į vieną seniausiai veikiančių ir patikimiausių firmų, turinčių

30 METŲ PATYRIMĄ

Atvykite arba rašykite į mūsų centrinę įstaigą arba kurį nors skyrių didesniame mieste.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

VYRIAUSIA ISTAIGĀ
GLOBE PARCEL SERVICE INC.
716 Walnut Street
Philadelphia, Pa. 19106
Arba kuris nors mūsų skyrius

UPTOWN BRANCH,
Philadelphia, Pa.,
632 West Girard Ave.
Walnut 5-8878

NEW YORK, N. Y.
48 1/2 E. 7th St.,
New York 3, N. Y.

CHICAGO, ILL.
4102 Archer Ave.,
Chicago 32, Ill.
FRontier 6-6399

DETROIT, MICH.
6446 Michigan Ave.,
Detroit 10, Mich.
TAShmo 5-7560

BOSTON, MASS.
390 West Broadway
So. Boston 27, Mass.
ANDrew 8-8764

CLEVELAND, OHIO
7023 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio
UTah 1-0807

ROCHESTER, N. Y.
683 Hudson Ave.,
Rochester 21, N. Y.
BAker 5-5923

LOS ANGELES, CALIF.
3216 Sunset Blvd.,
Los Angeles 26, Calif.
NO 5-9887

SAN FRANCISCO, CALIF.
1226 - 9th Avenue,
San Francisco 22, Calif.
OV 1-4229

PITTSBURGH, PA.
346 Third Avenue,
Pittsburgh 22, Pa.
GRant 1-3712

NEWARK, N. J.
263 Market Street,
MARKet 3-1968

BALTIMORE, MD.
3206 Eastern Avenue,
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374

TRENTON, N. J.
730 Liberty Street,
Trenton, N. J.
LY 9-9163

MINNEAPOLIS, MINN.
217 E. Hennepin St.
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908

HAMTRAMCK, MICH.
11415 Jos-Campau Ave.
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940

ELIZABETH, N. J.
943 Elizabeth Avenue,
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

MIAMI, FLA.
2755 Biscayne Blvd.,
Miami 37, Fla.
FR 9-8712

MILLVILLE, N. J.
1701 W. Main Street,
Millville, N. J.
Tel. 825-1609

OMAHA, NEB.
5524 So. 32nd Street,
Omaha 7, Neb.
Tel. 731-8577

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuvėje Jūs laukiama kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių!

Mandagus pataravimas lietuvių kalboje.

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liquer, Import. from Italy... 5th	\$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediska. 5th	\$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France..... 5th	\$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand 5th	\$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine..... 5th	\$ .69
6. ST. REMY BRAND, Import. from France..... 5th	\$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine 5th	\$ .98
8. BORDEAUX Wine .Red or White..... 5th	\$ .98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Pas Niagaros pusiasalio lietuvius PRANAS BASTYS

Ar yra pasaulyje žmogus, kuris nieko nebūtų girdėjęs apie Niagarą. Turbūt, kad nei Nebent koks tolimųjų rytų esančiose džunglėse partizanas, ar vidurio Afrikos ramus ir kultūros nesugadintas gyventojas. Ir mes patys su Niagara dar lankydamis pradžios mokyklą esame daugiau ar mažiau susipažinę. Anuo metu mūsų mintyse Niagara turėjo mums daug sauresnę reikšmę. Jinai ženklino tik aukštą vandens krioklį ir daugiausiai. Apie lietuvius, gyvenančius jo papėdėje, jų kasdieninius rūpesčius, organizacijas, kultūrinę veiklą, politinius nusiteikimus ir visą eilę kitų smulkesnių reikalų mes visiškai nežinojome. Tiesa sakant, mums niekas ir neaiškino, kad ten esama lietuviškai dainuojančių, mokančių vikraisi šokti klumpakojį, blezdingėlę, rugučius, žustą, sukutį, kubilą ir daugelį kitų mūsų tautinių šokių.

Taigi, mus galbūt daugiau būtų imponavę jau ir anuo metu ne vandens krioklys, bet ten esančios lietuviško gyvenimo žymės ir apraiškos, kurios prasidėjo su pirmaisiais lietuviais ateiviais į Niagaros pusiasalį. O tai visą jau yra kelių dešimtmečių skiriamas laiko tarpas.

Jei tada ir ne taip stipriai skambėjo ten lietuviška daina, tačiau jina skambėjo ir nemusojos skambėjusi iki šių laikų. Bet Niagaros pusiasalio lietuvių kultūriniai ir organizaciniai polėmiai stipriai ėmė reikštis tik po antrojo pasaulinio karo, kada ten nusėdo ir ėmė kurtis nauja mūsų tautiečių banga. Jie gyvena daugiausią paskirai arba didesniuose šio kampelio miestuose: Niagaroje, St. Catharines, Port Colbourne ir Wellande. Tai nedidutės kolonijos, bet judrios ir su pretenzijomis.

Ten veikia visa eilė organizacijų, kurios ir suka visą kultūrinį ratą. Gražiai plečiami atskirų vietovių bendruomeninė veikla. Atsimename, kiek daug pastangų ir darbo jiems reikėjo įdėti ruošiant prieš keletą metų Lietuvių Dienas. Tai buvo egzaminas, kurį jie išlaikė geru pažymiu. Jie mokėjo sudaryti sąlygas ir visus gražiai priimti.

Per pastarąjį dešimtmetį ten tikrai galingai ne kartą yra skam-

bėjusi lietuviška daina. O ji skambėjo įvairių minėjimų bei parengimų metu. Ne kartą ten yra lankęsi Toronto Varpas, iš Clevelando Čiurlionio ir iš Chicagos Dainavos ansambliai, o taip pat ir Bostonas ten yra debiutavęs. O kur atskiri mūsų menininkų pasirodymai, baletas, tautiniai šokiai parodos ir kt.

Negalima būtų praeiti pro šalį nepaminėjus mūsų žymiųjų visuomenininkų, su įvairaus turinio pranešimais ir paskaitomis atsilankymų.

Niagaros pusiasalis mūsų išėvijos gyvenime ar tik nebus vienintelė vieta, kur kas metai yra ruošiamos Joninės, sutelkiančios nemažai lietuvių iš arti ir toli. Pavyzdžiui Wellande Joninių parengimai jau bene bus gerokai įžengę į antrą dešimtmetį. Per eilę metų rengėjai keitėsi keletą kartų, bet Joninių tradicijos nebuvo atsisakyta.

Pastarosios Joninės buvo suruoštos vietos Lietuvių Bendruomenės birželio 20 d. Wellande, St. Stephen erdviose patalpose. Reikia pasidžiaugti rengėjų įdėtu darbu ir mokėjimu sudaryti gražių nuotraukų, nes tai buvo tikrai didingas ir puikus parengimas, sutelkęs ne vien Niagaros pusiasalio, bet ir tolimesnių vietovių lietuvius pagyventi Joninių dvasia.

Joninių programa buvo pradėta LB pirm. Dailės Gudaitienės išžanginiu žodžiu, kaip buvo skelbta 7 val. Tokį jų punktualumą reikėtų pagirti ir vertinti kaip brangintiną visuomeninę dorybę.

Apie Jonines, lietuvių seną ir tradicinę šventę, kalbėjo viešnia iš Toronto Emilija Jurkevičienė. Prelegentė pasveikinusį gausiai susirinkusius, išskėlė vietos LB Valdybos gražių mostų ir prisidėjusių pareigos surengti Wellande šią tradicinę Joninių šventę. Nusakiusi Joninių tradicinius papročius senais laikais, perėjo prie Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio, kada Joninių laužai Rambyne ir kitose istorinėse vietose plačiai liepsnojo. Be abejo, išskėlė mūsų papročius apie papročio žiedo išėjimą, kuris tą naktį pražįstas gražiose Lietuvos giriose, sklaidomas

nepaprastai spindinčias šviesules, kurios esą tuo laiku gal būtų pasiekusios ne vieną ir čia esančių, leidžia ir dabar dar pagyventi gražią ir linksma prisiminimų nuotaiką. Ir kaip tai esą būtų gražu perduoti jaunajai kartai.

Toliau kalbėdama prelegentė paminėjo, kad mūsų tėvyneje šiuo metu veiktanti pati biariausia ragana, kokios esą nuo pat seniau šių laikų niekas nežinojęs. Ji veiktanti ne tik Joninių naktį, bet visą laiką ir jau daug blygybių

Emilija Jurkevičienė kalba LB Wellando apylinkės suruoštos Joninės. M. Pranevičiaus nuotrauka

lietuvių tautai yra padariusi. Kaip visų raganų, taip ir šios veikimas, reikia tikėti, nesitęs amžinai.

Baigdamas ragino išlaikyti tvirtą lietuvišką charakterį, nepamiršti savo pareigų tėvynei, tvirtai jausti ir vis kartoti, kad mūsų laimė, mūsų papročio žiedas yra Nepriklausoma Lietuva. Taipgi

AL Montessori draugijos Chicagoje naujai išrinktoji valdyba po pasiskirstymo pareigomis. Sėdi iš kairės: pirm. L. Kriaučeliūnienė, vicepirm. R. Kulienė, sekr. A. Martinkienė. Stovi: parengimų vadovė F. Gramontienė, namelių kasininkė E. Baršketienė, vicepirm. V. Germanas ir draugijos kasininkė R. Slapšienė. V. Juknevičiaus nuotrauka

MONTESSORI VAIKŲ NAMELIAMS BAIGUS PIRMUOSIUS DARBO METUS

Paskutiniu metu ne tik Europoje bet ir Amerikoje gana gyvai pradėta domėtis Montessori priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo metodais. Ne vieną kartą ir mūsų spaudoje apie šį auklėjimo metodą buvo rašyta.

Taip kaip viskas sunkiai sulipinama, taip ir A.L. Montessori D-ja ėjo sunkius kelius. Bet atsiradus keletai pasiūlytų, davusių pradžią, buvo įsteigti pirmieji Vaikų Nameliai.

Vieną iš pirmųjų ir didžiausių rėmėjų reikia paminėti Dr. L. Kriaučeliūną, kuris Marquette Parke nupirkęs namus pavedė juos L.A. Montessori D-ja Vaikų nameliams įsteigti. Pradžią buvo sunki. Reikėjo išpildyti nemažus švietimo Vadovybės reikalavimus pritaikant namus tam tikslui, įsigyti atitinkamus baldus, tam metodu pritaikintus auklėjimo priemones ir kt. Į tai, be Dr. L. Kriaučeliūno atėjo tie, kurie dar domisi arba rūpinasi mūsų prieaugliu.

A.L. Montessori Draugijos tikslas padėti ne tik steigiant vaikų namelius, kur vaikai tam tikslui paruoštų mokytojų atitinkamomis priemonėmis auklėjami, bet ir nurodyti - patarti tėvams, kaip vaikas turi būti auklėjamas priešmokykliniame amžiuje.

Džiugu, kad jau nemažas skaičius Chicagoje ir apylinkių jaunųjų tėvų, net senelių, įstojo į

draugiją. Jie leidžia savo vaikus į namelius, aktyviai dalyvauja susirinkimuose ir įvairiais būdais ją remia.

Per pirmųjų "mokslo" metų užbaigimo iškilmes jau matėsi, kas yra padaryta. Buvo gražu žiūrėti į vaikų atliktus darbus ir išstatytas priemones, su kuriomis jie žaidžia - darbuojasi ir be žaisdami atitinkamai auklėjasi ir tam tikrus darbus atlieka.

Per 8 darbo mėnesius namelių vidutiniškai kasdieną lankė 30 vaikų. Buvo dirbama dviem pamainom.

Užbaigimo iškilmes atidarė praeity metų D-jos Valdybos pirmininkė J. Grybauskienė pristatydam sekantiems metams pirmininkę I. Kriaučeliūnienę ir iškilmių moderatorių archit. V. Germaną.

Vyriausiu to vakaro kalbėtoju buvo chem. inž. Karolis Drunga. Skaitė labai įdomią paskaitą: "Kokybės klausimas Lietuviybės išlaikyme".

J. Jasaitis, Liet. Bendr. Centro Valdybos pirmininkas tarė sveikinimo žodį ir pasidžiaugė D-jos atliktais darbais, linkėdamas sėkmės sunkiame ir atsakingame darbe. Be to, sveikino ir trumpą žodį tarė Lietuvos Fondo Tarybos pirmininkas Dr. A. Razma.

Svečių tarpe buvo prof. A. Varnas su ponia, Prof. A. Varnas ir ponia yra dideli Montessori šali-

ninkai ir nemažus darbus atlieka toje srityje.

Mokyklos vedėja Stasė Vaišvilienė patiekė apyskaitinį pranešimą apie vaikų namų veiklą o arch. V. Germanas apie D-jos finansinius reikalus.

Namelių savin. Dr. L. Kriaučeliūnas, didžiausias D-jos darbų rėmėjas, išgirdęs, kad D-jos piniginius stovis nepergeriausias, atleido nuo nuomos per visas vasaros atostogas. Dr. L. Kriaučeliūnas apgalvestavo, kad yra žmonių kurie mėgina D-jos darbą klydyti. Savo gražioje kalboje lyg ir atsakydamas kenkėjams pasakė: "Tie namai bus atidaryti, nors ir vienas lietuvis vaikutis telankytų juos".

S. Vaišvilienė, kuri jau čia Amerikoje yra baigusi Montessori mokyklą, su savo nuolatinėmis padėjėjomis, mokytojomis J. Juknevičienė ir Slapšienė netik pasižventusiai dirba auklėjimo darbą, bet kiekviena proga negailėdamos savo laiko ir darbo susirinkusius tėvus ir svečius maloniai priima ir gražiai pavaišina.

Taip ir ši kartą, po oficialios dalies, buvo vaišės, per kurias tėvai ir svečiai praleido pora malonių valandų. Visų tėvų, leidusių vaikams į namelius, ir kitų D-jos narių nuoširdi pagarba ir padėka joms.

S.O.

Lietuvių Bendruomenės Wellando apylinkės valdyba tarp bendradarbių ir svečių suruoštos Joninės. Iš kairės: B. Simonaitis, J. Vaitkus, O. Staškevičienė, B. Simonaitienė, E. Jurkevičienė, Gudaitis, D. Gudaitienė, G. Blužas, P. Bastys ir J. Jurkevičius. M. Pranevičiaus nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDŲ! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• P pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

pažymėjo, kad šiapus Atlanto tikrasis papartis nežydi, tačiau būtų gražu išlaikyti ir perduoti jaunajai kartai gyvus papročio nakties papročius ir įdiegti tikėjimą, kad ateis diena ir kad tame pasakiškai gražiame krašte, kuris Lietuva vadinasi, vėl žydės ir žerės, kaip žydėjęs papročio žiedas, o to krašto stūnis ir dukros apšviesti jo galingos šviesos neš žmonijai meilė, grožis ir gėrį.

Emilijos Jurkevičienės kalba buvo gerai paruošta, keliamos mintys aktualios ir žodžiai taiklūs, o taip pat ir klausytojai, reikėtų pasakyti, buvo atidūs, rimtai klausė ir kiekvieną gražiai išreikštą mintį palydėjo plojimu.

Meninėje dalyje pasirodė balerinos, kurios vykusiai išpildė gana sudėtingą programą. Šis jų pasirodymas užtruko apie valandą.

Negaliu susilaikyti nepaminėjęs geru žodžiu ir Wellando LB valdybos, kurią sudaro D. Gudaitienė - pirm., B. Simonaitienė - sekr. ir O. Staškevičienė - išd. Jų pastangos ruošiant šias Jonines kaip matyti, tikrai buvo nemažos, nes visur matėsi tvarka ir paruoštis. Ypatingai džiugu matyti bendruomenės priekyje žyguojančią jaunosios kartos atstovę Dalią Blužaitę - Gudaitienę kuri teikia daug vilčių tikėti vietos bendruomeninės veiklos pasisekimu ir stiprėjimu.

Linkėtina Niagaros pusiasalio lietuviams ir toliau dirbti gražią lietuvišką darbą ieškant kelių į mūsų visų papročio žiedo suradimą -- Nepriklausomą Lietuvą,

AL Montessori draugijos Chicagoje vaikų namų mokslo užbaigimo būvusi pirm. J. Grybauskienė sveikina susirinkusius svečius. V. Juknevičiaus nuotrauka

Mažas pasitarimas AL Montessori draugijos reikalais... Iš kairės: Stasys Orentas, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. K. Drunga ir J. Jasaitis su ponia.

Onos Ivaškienės vadovaujama tautinių šokių grupė Bostone, besirengianti dalyvauti Lietuvių Dienoje New Yorke.

Atlanto rajono skautų stovykla 'Atžalynas'

Lietuvių Skautų Sąjungos Atlanto Rajonas ruošia dešimtąją savo skautišką stovyklą. Rajono brolija ir seserija susavosiomis paukštyčių ir vilkiukų šakomis šiomet stovyklaus rugsėjo mėn.

1-9 d. Nekalto Prasidėjimo Marijos vienuolyno ūkyje, prie Putnam, Conn. Šiai stovyklai vadovauti pakviesti Ramutė Lora iš Elizabeto ir Juozas A. Starėnas iš Providence, R.I., abupatyrę skautai vadovai.

Registracija į stovyklą jau prasidėjo ir tęsis iki liepos mėn. 15 d. Visi rajono skautai ir skautės registruojasi pas savo vietinių skautiškų vienetų vadovus. Reg. kaina \$7,00. Pilna stovyklavimo kaina \$22,00 asmeniui ir po \$16,00 sekančiam iš tos pačios šeimos. Savaitgalį stovyklautojai sumoka po \$7,00 už savaitgalį užsiregistruojant.

Visi stovyklautojai bus apdrausti. Stovyklavietė randasi ramioje saulėje ežero pakrantėje apie 10 mylių į pietus nuo N.P. Marijos vienuolyno, Putnam, Conn.

Kaip jau minėta, šiomet sueina 10 metų nuo pirmosios šio rajono skautų-čių stovyklos "Rambynas", kuri įvyko Cape Code, Mass. Šiomet, gausime progos pastovyklauti savo pasirinktu laiku, savoje lietuviškoje stovyklavietėje, pas mūsų lietuviškas N. P. Marijos seseles. Stovyklos vadovybė nuoširdžiai dėkoja joms už priėglaudą ir meilę mūsų lietuviškam jaunimui. Atlanto Rajono Vadija džiaugiasi ir dėkoja seselei motinėlei Augustai už leidimą pasinaudoti stovyklaviete. Bus malonu stovyklauti jos erdviuose pievose, sode ir ežero pakrantėse po palapine, kaip skautams pridera.

Tad iki malonaus pasimatymo Atžalyno skautų-čių stovykloje. Stovyklos vadovybė.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!
KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!
PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS. NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.
4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.
ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS. KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PProspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujanų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UZSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Vytautas Alantas — 9 dramos veikalai 5 dol.

Pulgis Andriūšis — Purienos po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.

A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.

J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.

K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.

J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.

A. Tyruolis — Metų vinčiai — 3 dol.

R. Spalis — Angelai ir Nuodėmės. Kietais viršeliai — 2 dol. Minkštais — 1.50 dol.

Aloyzas Baronas — Saulės grįžimas, novelės — 1.50 dol.

Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

NAUJAS NUMERIS

KARYS -- birželio mėn. nr. Tai mūsų karių žurnalas, neprisitingas įdomios istorinės ir monografinės medžiagos mūsų valstybės karinio gyvenimo temomis. Žurnalą įdomiai ir pritaikytose rėmuose redguoja Z. Raulinaitis. Kaina metams 6 dol.

ŠAUNI GEGUŽINĖ!!!

LIEPOS MĖN. 11 D., 12VAL., Union Pier vasarvietėj, Michigan, Community Building patalpose, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East Chicagos skyrius rengia savo TRADICINĘ GEGUŽINĘ.

Šokiai. Veiks valgių ir gėrimų bufetas.

Maloniai kviečia visus gegužinėje dalyvauti

ALT S-gos E. Chicagos skyrius

• J. Audėnas, einąs VLIK pirmininko pareigas, birželio 25 d. lydėdamas Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajecko, lankėsi Valstybės Departamente. Daugiau kaip valandą J. Audėnas ir J. Kajeckas kalbėjosi su Fisherman, Pabaltijo skyriaus vedėju ir H. Vedeler, Rytų Europos skyriaus viršininku. Pasikalbėjime buvo paliesti bendri bėgamojo meto Lietuvą liečią klausimai, Lietuvos egzistencijos organizacijos ir konsularinė sutartis tarp JAV ir Sovietų Sąjungos. Abiem pareigūnams buvo įteikta VLIK'o išleista, J. Audėno redaguota knyga TWENTY YEARS' STRUGGLE FOR FREEDOM OF LITHUANIA ir trumpa promemoria LITHUANIA TODAY.

• Konsulas Anicetas Simutis, iš New Yorke išvyko savaitei atostogų į Kanadą aplankyti giminių.

Kartu su juo atostogauja žmonos mamytė, E. Čiurlienė.

• O. Kanaukienė, dr. V. Kanaukos žmona, iš New Yorke dviems savaitėm atostogų vyksta į Chicago

pas dukrą Aldoną ir Viktorą Naudžius.

Dr. V. Kanauka yra vienas iš tų lietuvių gydytojų, kurie eina Lietuvos atgimimo med. darbuotojų keiliu, giliai remdamas lietuviškus reikalus.

SAVINGS DEPOSITS RECEIVED THROUGH JULY 10th WILL EARN INTEREST FROM JULY 1st

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

The Cleveland Trust Company

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

THE BEST FOR LESS!
Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95 St. CHICAGO, ILL., 60642
Phone: GArden 4-8654

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street Chicago, Ill.
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1 - 1763
936 East 185th St. KE 1 - 7770

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsime maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiugins kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldainių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu. Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišku sunkių grynų vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo.

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu muitu. Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausia lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvių tinklą turime jau nuo 1938 metų. Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada. Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

RUOŠIASI STOVYKLAI

Neringos Skaučių Tunto skautės smarkiai ruošiasi artėjančiai vasaros stovyklai. Ji įvyks liepos 25 d. - rugpjūčio 9 d. East Harbour State Park, apie 75 myl. nuo Clevelando, už Sundasky. Stovyklos vieta atskirta grupiniam stovyklavimui, žvairi, paežeris maudytis puikus, visą laiką saugumo sumetimais prižiūrimas gelbėjimo brigados.

Jau anksčiau Dirvoje skelbėme, kad neringietės stovykla su Detroito Gabljos Skaučių Tuntu bei Clevelando ir Detroito Skautų tuntais, Skaučių stovyklai vadovaus prityrusi vadovė Vyr. Skaut. J. Pečiūrienė, pernai vedusi Tautinę Skaučių stovyklą. Stovyklon vyksta ir abi tuntininkės bei gausus skaičius vadovų.

Apie stovyklą ir stovyklavimo sąlygas buvo visoms skautėms pranešta individualiai, bet dar kartą norėčiau priminti, kad stovyklą kviečiame ir skautiškai idėjai prijaunantį jaunimą, kuris norėtų įstoti į skaučių eiles ar bent skautiškoje - lietuviškoje aplinkoje paatostogauti ir pajauvinti ilgas vasaros atostogas. Stovyklos reikalu smulkesnių informacijų galima gauti pas Neringos tuntininkę V. Bukienę, tel. 761-8367 ir pas tunto adjutantę Gražiną Garlaite, tel. KE 1-6836.

Taip pat pakartotinai pranešu, kad skautės gali įsigyti vasarinei uniformai medžiagą ir siuvimo instrukcijas pas Pliodžinskiene, 1844 Rosemont, Cleveland 12, tel. GL 1-0883, arba pas ją ir skaut. A. Muliolienę (1470 E. 196 St. tel. IV 1-5295) uniformas pasiūdinti. Prašau mamytės paskubėti su vasarinių uniformų įsigyju, nes stovyklavimui jos yra būtinos.

Tikiuosi šiais metais tikrai gausios stovyklos!

Neringos Skaučių Tunto Tuntininkė

A. Bielskus sveikina Pabaltiečių rungtynėse iškilų sportininkę V. Mockute. Toliau matyti V. Jokūbaitis, J. Garlos nuotrauka

Pabaltiečių rungtynėse Clevelande lietuviai sportininkai laimėjo 4 x 400 m. estafetę: Aleksejinas, Kulovičius, Zaliauskas, Jankauskas. Sveikina V. Jokūbaitis, J. Garlos nuotrauka

PASTOVI OPERA CLEVELANDE

Lake Erie Opera Theater, Inc. organizacija, kurios tikslas bus išlaikyti pastovų operos teatrą Clevelande, pagaliau įsisteigė. Tai iš įvairių teatrinių ir meno grupių rėmėjų ir mecenatų sudarytas vienetas, garantuojąs iš-

teklis pradžioje bent trims metams.

Operos direktorium išrinktas Howard Whittaker, Cleveland Music School Settlement direktor-

rius, Louis Lane bus muzikos vadovu.

Spektakliai vyks Severance Hall ir jau yra numatyti ir pirmieji operų pastatymai, būtent -- "The Rakes Progress", Igoro Stravinskio, "Il Tabarro" ir "Gianni Schicchi" Puccini.

Spektakliai numatyti rugsėjo mėn. 9, 10, 12 ir 13 dienomis.

SCHAEFERIO ALUS VERZIASI Į CLEVELANDO RINKĄ

Schaeferio alus, kurio skelbimu naudojasi ir Dirvos skaitytojai, jau treči metai, kaip plečia savo prekybą Clevelando rinkoje. Pra vedus apklausinėjimą, paaiškėjo, kad 4 iš 5 asmenų žino apie Schaeferio alų. Šį alų geriančiųjų skaičius pakilo 10%, lyginant su praeitais metais. Pagal tu-

rimus statistinius duomenis, 14 valstijų parduodamas Schaeferio alus savo gamybos apimtim yra septintuoju JAV.

John T. Morris, viceprezidentas ir rinkos tyrimo direktorius pareiškė, kad visi duomenys rodo, jog Schaeferio alaus apyvarta pakils 2/3 visoje alaus prekybos rinkoje.

Clevelande Schaeferio alų skirsto Cleveland Distributing Co.

REIKALINGAS

vedęs vyras darbu minkų ūkyje. Nemokamai namas gyventi, alga. Patyrimas nereikalingas.

Teirautis tel. PR 1-4479.

GERI NAMAI

Šešių šeimų mūras, visuomet išnuomotas, prie Lake Shore Blvd.

2 šeimų, prie pat Naujosios parapijos.

2 šeimų, prie pat Vila Angela mokyklos.

2 dviejų šeimų, į pietus nuo St. Clair Ave., prie E. 150 gt.

Didelis mūrinis namas, netoli Naujosios parapijos. Tuščias.

2 šeimų, netoli Sv. Jurgio parapijos.

Turime 2 naujus namus — greitai bus baigti statyti.

Norintieji pirkti ar parduoti prašau paskambinti į EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis — Realtor United Multiple Listing Service

780 E. 185 gt. IV 1-6900 KE 1-2190

Lietuviai sportininkai išsirikiavę, atidarant Pabaltiečių olimpinius žaidimus Clevelande. Prieky stovi paradi vadovė V. Jokūbaitis, V. Pliodžinsko nuotrauka

Lietuvių futbolininkų rinktinė, sudaryta iš New Yorko ir Chicagos komandų, su vartininku A. Jankausku, žaidusi Pabaltiečių rungtynėse prieš latvius ir... pralaimėjusi, J. Garlos nuotrauka

* CLEVELANDO VASAROS ORKESTRO populiarios muzikos koncertai tęsiasi liepos 8 d. 8:30 val. vak. Public Auditorium vėsinamoje salėje.

Šiam Herbert-Romberg kūrinų koncertui diriguoja Michael Charry. Programoje ištraukos iš "The Red Mill", "Babes in Toyland", "The Desert Song" ir kt. Solo dainuoja Anita Adrian, Robert Simpson, Jeffrey Lawrence ir choras.

Bilietus įsigyti iš anksto partartina Severance Hall ir Burrows krautuvėse.

Koncerto metu veikia bufetas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

V. Staškevičius pavasario stovykloje riša Pilėnų tunto vilkiukui Nagevičiui kaklaraištį. Kairėje stovi tuntininkas V. Jokūbaitis, V. Bacevičiaus nuotrauka

Clevelando Pilėnų tunto skautai su svečiais ir vadovais pavasario stovykloje, kur laimėjo varžybose visas pirmasias vietas, V. Bacevičiaus nuotrauka

NORINTIEJI APSIDRAUSTI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, ligoninės ir kt.

Kreipkitės į lietuvius agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ, atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS **NATIONWIDE** **Z. OBELENIS**

Mutual Fire Insurance Co. Life Insurance Co. Mutual Insurance Co. Home Office: Columbus, O.

Telef. 944-6835 Telef. 881-7741

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and REMODELING LOANS

INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• DIRVA, ryšium su liepos 4 d. švente, nepasirodys pirmadienį — liepos 6 d. Sekantis po švenčių Dirvos numeris išeis liepos 8 d.

MIRĖ REDAKTORIUS STASYS VAINORAS

Birželio 29 d. Chicagoje šv. Kryžiaus liponinėje po susikomplicavusios operacijos staiga mirė gabus žurnalistas Stasys Vainoras, paskutiniu laiku redagavęs Naujienų pirmąjį puslapį.

Velionis buvo gimęs 1912 m. Palangoje ir daug rašė jūriniais klausimais Lietuvos Aido, Vakaruose, o vienu metu redagavo žurnalus Jūrą ir Mūsų Jūrą. Karo metu jis dirbo pagrindžio spaudoje.

Velionis paliko liūdinčią žmoną.

• DR. ARVYDAS TAURAS, š. m. birželio mėn. 11 d. baigė Illinois Universiteto Medicinos Mokyklą, įgydamas medicinos daktaro (M.D.) diplomą.

Naujasis daktaras gimė 1939 m. liepos 12 d. Kaune, Pradžios mokslo pradėjo eiti Vokietijoje. 1949 metais su tėvais emigravo Amerikon, kur Chicagoje tęsė mokslą šv. Kryžiaus mokykloje, Pradžios mokyklą baigė 1953 m. Joliete, kur pradėjo lankyti aukštesniąją mokyklą. Sekančiais metais grįžo Chicago ir toliau tęsė mokslą šv. Ritos Mokykloje, kartu lankydamas ir lituanistinę mokyklą.

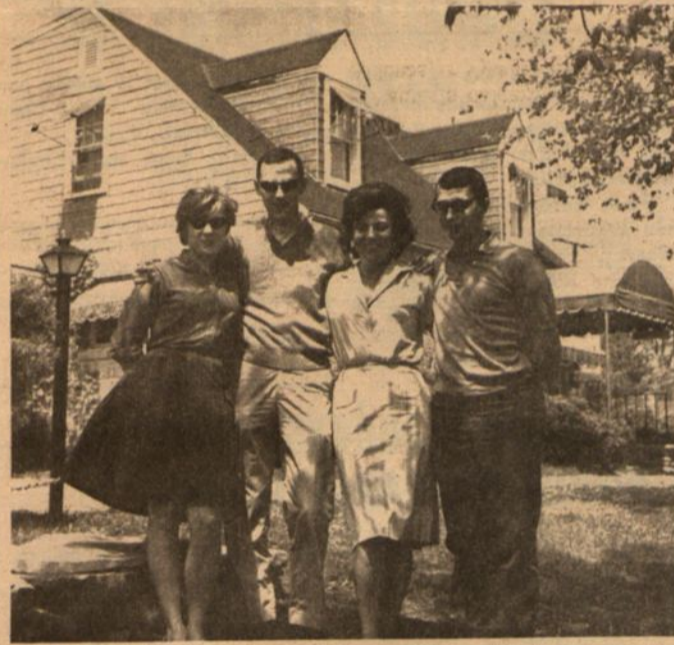
Baigęs šv. Ritos mokyklą, 1957 m. įstojo į Loyolo Universitetą kurtame lankė medicinos paruošiamuosius kursus. Juos baigė 1960 metais. Jis pasirinko Illinois Universiteto Medicinos Mokyklą, kurią šiais metais sek-

mingai baigė. Interno stažą atliko Chicagoje, University of Illinois Research and Educational Hospital.

Mokydamasis priklausė šv. Ritos mokyklos krepšinio "junior-varsity" komandai, sporto klubui "Neris", o vėliau sporto klubui "Jūrai". Be to, jis buvo aktyvus dalyvis Jūrų Skautų ir Lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupėse.

Akademinių studijų metu, jis buvo vienas iš steigėjų Korpi Gintaras ir Liet. Stud. Med. ir Odont. Draugijos. 1962-1963 mokslo metų kadencijai jis buvo išrinktas LSMO D-jos pirmuoju pirmininku.

Naujasis daktaras yra daktarų Aldonos ir Vytauto Taurų sūnus.

Korpi Neo-Lithuania Philadelphia padalinio valdyba, kuriai pavesta rūpintis neolitu vasaros stovykla, aplankė būsimą stovyklavietę Echo-Valley. Nuotraukoj iš kairės: sekr. R. Buinytė, pirm. G. Mironas, vasarvietės savininkė E. Garmienė ir tėvūnas J. Martinis. V. Gruzdžio nuotrauka

MIELI TAUTIEČIAI!

Pasaulinę Mugę New Yorke daugelis jūsų, be abejo, lankys. Tačiau laikas bus labai brangus, nes kiekvienas norės dar pabūti New Yorke ir susipažinti su šio pasaulinio miesto įžymybėmis. Vis dėlto nepamirškite, jog už New Yorke yra New Jersey valstijė, kuri gausi lietuviškais kolonijomis.

Viena yra tokių KEARNY, apie 12 mylių nuo New Yorke. Nors nedidelė, bet turi kuo pasididžiuoti: nauja bažnyčia, baigiama įrengti papiljinė mokykla, statomas naujas vienuolynas seselėms mokytojoms, finansiskai pajėgus lietuviškas bankas ir du moderniškai lietuviški klubai — LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CENTRAS ir LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBAS. Abiejų klubų puikūs pastatai ir moderniškai įrengimai.

Vykdami į New Jersey, sustokite Kearny, pamatysite šios kolonijos lietuvių darbštumą ir sugebėjimus, o LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CENTRE (6 Davis Ave., Kearny, N. J.) ir LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBE (134 Schuyler Ave., Kearny, N. J.) pajusite tikrą lietuvišką nuotaiką, rasite senų pažįstamų ir iš čia išsivežite gražių atmintinų įspūdžių.

LAUKIAME ATVYKSTANT!

J. Belza,
Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro
Pirmininkas

M. Služis,
Lietuvių Politikos Klubu
Pirmininkas

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS 20 METŲ MIRTIES SUKAKTIES MINĖJIMAS-AKADEMIJA

liepos mėn. 12 d., Los Angeles, šv. Kazimiero parapijos salėje

PROGRAMA:

10:30 val. ryt. šv. Mišios už Prezidento ANTANO SMETONOS vėlę.

12 val. parapijos salėje MINĖJIMAS-AKADEMIJA.

Paskaitas skaitys: inž. Eugenijus Bartkus iš Chicagos ir skautininkas Mykolas Naujokaitis.

Žurnalistas Brenys Raiba paskaitys ištrauką iš Prezidento Antano Smetonos kalbos pasakytos jaunimui.

Meninėje dalyje: Vyrų oktetas "DAINA" akomponuojant p. Raimondai Apeikytei. Įėjimas laisvas.

Minėjimui Ruošti Organizacijų Komitetas

Kanados lietuvių mokyklinio jaunimo saskrydžio dalyviai žygiuoja Woodbridge miestelio gatvėmis birželio 27 d.

MOKYKLINIO JAUNIMO SĄSKRYDIS

Kanados lietuvių mokyklinio amžiaus vaikų sąskrydis įvyko birželio 27 d. Woodbridge miestelyje nepertoliausiai nuo Toronto. Kunigų Vienybei pavedus šio sąskrydžio rengimą buvo šv. Jono Kr. parapija Toronte. Nuo ankstyvo pavasario sudarytas komitetas intensyviai dirbo ir atliko visa tai ką jis galėjo, kad sąskrydis pasi-sektų.

Pats sąskrydis pradėtas pamaldomis, kurias laikė Hamiltono lietuvių parapijos kelbonas prel. dr. J. Tadaraukas, o momentui pritaikintą pamokslą pasakė svečias iš JAV, Balfo reikalų vedėjas kun. L. Jankus.

Po pamaldų, kiek pasitiprinus,ėjo atskirų vietovių jaunimo pasirodymai, eisena prie žuvusių paminklo, kur padėtas vainikas. Ten žodį tarė konsulas dr. J. Žmuidzinis ir buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Baigus iškilmingąją dalį, vietos parke buvo įvykdyti pasirodymai, kurie sudarė daug malonumo ne vien tik išpildančiųjų programą artimiesiems, bet ir svečiams.

Sąskrydis vyko šuku: Mūsų ateitis Lietuva!

• Skulptoriaus Antano Mončio kūrinių paroda Parryjuje turi didelį pasisekimą. Per pirmąją dieną buvo parduota didžioji dalis darbų. Meno laikraščiai įsidėjo geras recenzijas. Paroda uždaroma šio mėnesio viduryje.

• AL Montessori draugija, dirbanti kultūrinį lietuviško auklėjimo darbą, Illinois valstijės pripažinta kaip nepelno organizacija, kaip tokia gavo ir čarterį. Pirmieji inkorporuotos draugijos direktoriai, atsakomingi už draugijos veiklą yra: Namelių vedėja S. Vaisvilienė, Dr. L. Kriaučiūnas, arch. V. Germanas, ekonom. R. Miezėlis, draugijos buvusi pirm. J. Grybauskienė.

• Dr. L. Kraučeliūnas, AL Montessori draugijos vedamų Vaikų Namelių mokslo metų užbaigtuvių proga, atsižvelgdamas į sunkią namelių finansinę padėtį, paaukojo dviejų mėnesių nuomą už namelių patalpas.

Krepšinio rinktinė išvyksta su pirmuoju laimėjimu

Mūsų krepšinio rinktinė išvyksta į Australiją lydimą gerų ženklių: laimėta prieš Chicagos meistarį Blue Chips įspūdingu rezultatu -- 107:59. Rinktinės laimėjimas sužlugdė paskutiniųjų skeptikų "viltis", kad, girdi, kažin, ar jau taip ir atsilauks...

Ne tik rezultatas, bet ir žaidimo lygis parodė, kad išvykstanta su viltingu sportiniu rezervu, kurio laimėjimas ar pralaimėjimas nebebaugina.

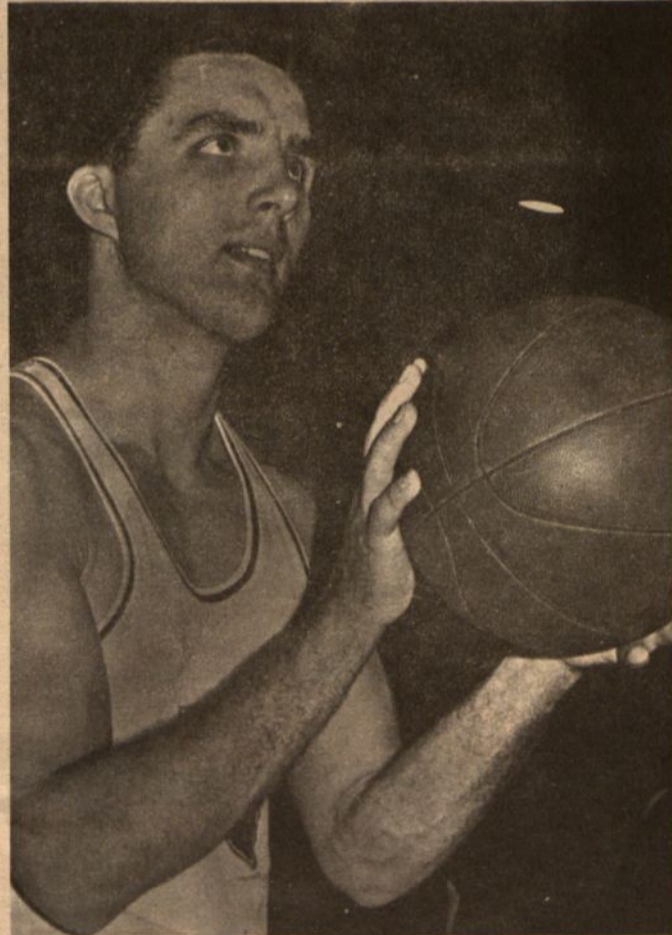
Sporte ir geriausiems pasitaiko juodų ir nesekmingų dienų. Bet reprezentacija galime nebebingštauti ir dėl rezultatų nesijaudinti.

Rinktinės laimėjimas yra užtikrintas ne rungtynių rezultatuose, bet pačios išvykos esmėje. Šioje pusėje rinktinė ir vado-

vus lydi mūsų visų geriausi linkėjimai, o anoj laukia ne tik ne paprastai įtemptos darbo dienos, bet ir Australijos lietuvių ilgesys ir nekantravimas.

Darbo ir pastangų įdėta daug. Daug vilčių įdėta į jaunųjų Amerikos lietuvių reprezentantų iškylą. Visi ženklai, visi duomenys rodo, kad jie pasiryžę nepavilti ne tik išseivijos, bet ir Lietuvos.

Rinktinė su palydovais ir vadovais išvyksta antradienį, liepos 7 d., susirenkant Jaunimo Centre, Chicagoje 11 val. ryto iš O'Haros aerodromo išskrendama 2:45 val. (United Airlines Flight Nr. 111) į Los Angeles, Los Angeles nusileidžiama 4:35 val. -- išskrendama 9:45 Pan American Airlines lėktuvu

Motiejūnas Algis, Clevelando Žaibas, Gynikas, Ūgis: 6'1". Svoris 175 svarai. Gimęs 1942 m. sausio 21 d. Žaidė Clevelando Collinwood aukštesnios mokyklos komandoje, kur 1960 m. jam buvo pripažintas "King of Basketball" titulas. Algiiui teko tris kartus atstovauti lietuvių jaunius Š. Amerikos pabaltiečių krepšinio pirmenybėse. Šiuo metu lanko Western Reserve universitetą Clevelande. Čia studijuoja matematiką. Algio nuomone, krepšinio išvyka Australijon parodys pasaulio lietuvių vieningumą. Jis giliai vertina jam patikėtas pareigas ir jaučia didelį atsakingumą. V. Pliodžinsko nuotrauka

(Flight Nr. 811).

Nebereikėtų sakyti, koku susidomėjimu ir kokiais jausmais išlydimi mūsų jaunieji reprezentantai į tolimą Australiją. Ką visi jaučiame, jaučia ir jie. Ju, tos iškylos organizatorių ir rėmėjų didžioji talka ir Australijos lietuvių entuziazmas ir pasi-ruošimas nėra vien tik dviejų bendruomenių bendradarbiavimo išdava. Tai išdava gyvenimiško vieningumo jausmo visų lietuvių visame pasaulyje.

Jaunimo žygį telydi visų lietuvių patangos visad ir visur laimėti ir neprarasti vilties.

• K. Jauniškis iš Washington, D. C. ir Dr. K. Sruga iš Elgin, Ill., užsiprenumeravo prezidento A. Smetonos monografiją.

• Stasys Orentas, kailinių žverių augintojas, gyvenęs Wisconsin ir Michigane, nuolatiniui apsigyveno Chicagoje. Adresas: 4525 W. Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629. Tel. 585-7738.

RESPUBLIKONŲ PASITARIMAS

Washingtonė birželio 26 d. lietuvių respublikonai buvo pakviesti į Tautinį Respublikonų partijos komitetą pasitarimui.

Tautinių grupių pirmininkas kongresmanas Derwinski, dalyvaudant Komiteto Tautybių skyrių direktoriui L. Miwitiui ir vyriausiam redaktoriui L. Skubik priėmė lietuvių svarbią pasitarimą, kuriame buvo iškelta stiprios respublikonų programos (Platform) reikalai, tos programos pritaikymo galimūmai, nuolatinės organizacijos reikalingumas arba Lietuvių Respublikonų Lygos atgavimino reikalas. Diskusijose dalyvavo: Vytautas Abratis, Juozas Bachunas, Eugenijus Bartkus, Vincas Kvietkus, Thomas Mack, Juodeika, Slesoraitytė, Remelka, A.S. Trečiokas ir kiti.

Pasitarimas buvo svarbus dar ir todėl, kad iš Respublikonų Partijos Tautinio Komiteto Tautybių Divizijos vyriausios vadovybės gauta labai svarbių informacijų respublikonų veiklai atstatyti, iš kurios išplaukia Lietuvos laisvinimo reikalams naudingų informacijų ir galimybės realiai tolimesnei veiklai.

A. S. Trečiokas

VILNIEČIŲ REZOLIUCIJA

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas Detroitė, įvykęs 1964 m. gegužės mėn. 30-31 d., Lietuvių Namuose, priėmė sekančias rezoliucijas:

1. Suvažiavimas, išklauses pa reikštas nuomones lietuviškos koplyčios vardo reikalui, Washingtono bazilikoje, nutarė:

Pilnai pritarti visom tuo reikalu memorandume išreikštom mintim ir suvažiavimas lieka pilnai įsitikinęs, kad koplyčia privalo būti Aušros Vartų, o ne Šiluvos vardu.

2. Suvažiavimas išklauses pranešimo, bei pareiškimų apie Vilniaus arkivyskupijos diecezijios padėtį ir įvertinęs ją bei visas tarptautines apystovas nutarė:

"Kreiptis į Šventąją Sostą, kad būtų išjungta iš Lenkijos bažnytinės provincijos ta Vilniaus arkivyskupijos dalis, kuri kartu su Lietuvos sostine Vilniūm jau nuo 1939 m. t.y. 25-ri metai yra Lietuvos administracinio vienetu ribose."

LOS ANGELES

A. MARTINKUS RODĖ FILMUS

Iš Chicagos atvykęs filmuotojas mėgėjas A. Martinkus ir apsisutojęs pas Šulajčius, birželio 24 d. rodė savo filmus, vaizduojančius pernai įvykusią Tautinių Šokių šventę.

Filmas truko virš valandos, Nespalvotas. Dar neužbaigtas, be garsų.

Į uždara filmo seansą buvo pakviesti Algirdas Gustaitis, Alė Rūta, Juozas Švaistas su žmona, filmavimo mėgėjas K. Karuža, Šulajčių šeima.

Žiūrėjusiems filmas patiko. Paprašyti svečiai pareiškė savo nuomones ir palinkėjo filmą užbaigti, kad būtų galima rodyti plačiam visuomenėi (kr)